

MEDYCINA DYDAKTYKA WYCHOWANIE

ISSN 0137-6543

ROK XLII

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

NR 4/2010

Zespół redakcyjny:

Prof. dr hab. Stefan Kruś – redaktor honorowy
Dr hab. Izabela Strużycka – redaktor naczelny
Dr Dariusz Kawecki – z-ca redaktora naczelnego
Mgr Karolina Gwarek – sekretarz redakcji

Rada Programowa i Naukowa:

Prof. dr hab. Marek Krawczyk – Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, prof. dr hab. **Sławomir Majewski** – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, dr hab. **Sławomir Nazarewski** – Prorektor ds. Klinicznych, Inwestycji i Współpracy z Regionem, prof. dr hab. **Anna Kamińska** – Prorektor ds. Kadr, prof. dr hab. **Marek Kulus** – Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych, prof. dr hab. **Mirosław Wielgoś** – Dziekan I Wydziału Lekarskiego, prof. dr hab. **Renata Górka** – Prodziekan ds. Oddziału Stomatologicznego, prof. dr hab. **Jerzy A. Polański** – Dziekan II Wydziału Lekarskiego, dr hab. **Kazimierz Szopiński** – Prodziekan ds. Oddziału Nauczania w Języku Angielskim, prof. dr hab. **Marek Naruszewicz** – Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, prof. nadzw. dr hab. **Zdzisław Wójcik** – Dziekan Wydziału Nauki o Zdrowiu, prof. dr hab. **Zbigniew Gaciong** – Dziekan Centrum Kształcenia Podyplomowego.

Wydawca:

Warszawski Uniwersytet Medyczny,
Senacka Komisja ds. Informacji Naukowej i Wydawnictw

Adres redakcji:

ul. Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warszawa
tel. (22) 57 20 615
e-mail: mdw@wum.edu.pl
http://mdw.wum.edu.pl

Zdjęcia:

Dział Fotomedyczny WUM
Prawa autorskie zastrzeżone. Żadna część publikacji nie może być powielana bez zgody Wydawcy. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów.

Skład:

Oficina Wydawnicza WUM
tel. (22) 57 20 327, fax (22) 57 20 380

Druk:

Drukarnia REMI-B, ul. Strażacka 35, 43-382 Bielsko-Biała
tel. (33) 499 00 30, fax: (33) 815 90 44
Nakład: 500 egzemplarzy

CZASOPISMO JEST PUNKTOWANE W SYSTEMIE INDEX COPERNICUS

Spis treści

W HOŁDZIE OFIAROM KATASTROFY POD SMOLEŃSKIEM

Uczciliśmy Pamięć Ofiar Tragedii Smoleńskiej...2
Przemówienie Jego Magnificencji Rektora
wygłoszone podczas Nabożeństwa Żałobnego.....5

Z ŻYCIA WARSZAWSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

Karolina Gwarek
Nasza Uczelnia wyróżniona za walkę z plagiatami...6
Redakcja „MDW”
Sesje sprawozdawcze doktorantów
I i II Wydziału Lekarskiego7
Iwona Bruś
Konferencja naukowa „Promocja zdrowia –
przykłady dobrych praktyk”8
Sławomir Poletajew
Relacja z X Czwartku Chirurgicznego.....10
Dariusz Białoszewski, Anna Mosiołek
IV Wiosna z Fizjoterapią.....12
Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna
II Warszawskie Dni Nauki o Żywieniu Człowieka ...15
Elwira Zielińska
Z Senatu WUM.....16

PRO MEMORIA

Redakcja „MDW”
Sesja poświęcona pamięci
Profesora Kazimierza Ostrowskiego20
Ewa Skrzypek-Fakhoury
Życiorys Prof. Kazimierza Ostrowskiego22

NAUKA

Krystyna Kasperska, Dariusz Białoszewski
Zastosowanie elementów choreoterapii w dydaktyce
zajęć ruchowych studentów Oddziału Fizjoterapii
II Wydziału Lekarskiego WUM.....25
Terminy obron prac doktorskich.....28

RECENZJE

„Choroby układu oddechowego u dzieci”,
pod redakcją prof. Marka Kulusa30

KOMUNIKATY

Uruchomiono ośrodek Home Monitoringu30
Doktorantka naszej Uczelni stypendystką Fundacji
na Rzecz Nauki Polskiej.....31
Nagrody dla studentów WUM31
Wieczór charytatywny w Domu Medyka.....32

Uczciliśmy pamięć Ofiar Tragedii Smoleńskiej

Katastrofa lotnicza, która wydarzyła się 10 kwietnia 2010 roku pod Smoleńskiem, nie miała precedensu w dziejach powojennej Polski. W jednej chwili śmierć ponieśli najwyższe władze państwowe z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej Lechem Kaczyńskim i Panią Prezydentową Marią Kaczyńską, dowódcy sił zbrojnych, przedstawiciele duchowieństwa, parlamentarzyści, przywódcy i członkowie organizacji patriotycznych. Żałobą okrył się także świat akademicki, żegnając w gronie delegacji smoleńskiej swoich wybitnych reprezentantów – ludzi nauki, nauczycieli i studentów...

W dniach żałoby narodowej wszyscy byliśmy razem, odczuwając rozpacz i ból. Rzesze Polaków gromadziły się przed Pałacem Prezydenckim, na trasie przejazdu konduktów pogrzebowych, podczas nabożeństw na Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego, w Katedrze Wawelskiej i w wielu innych miejscach całego kraju – wszędzie tam, gdzie oplakiwano zmarłych, jednocząc się w bólu, niezależnie od poglądów i przekonań politycznych.

W tych dramatycznych dniach Społeczność Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego również uczciła pamięć Ofiar Tragedii Smoleńskiej.

W czwartek 15 kwietnia przedstawiciele władz rektorskich, dziekańskich i administracyjnych naszej Uczelni, a także pracownicy i studenci *Almae Matris* uczestniczyli we Mszy Świętej Żałobnej w intencji Ofiar Katastrofy. Nabożeństwo w Kościele Parafialnym pw. Opatrzności Bożej w Warszawie odprawił Ksiądz Proboszcz Tadeusz Aleksandrowicz.

Msza Święta rozpoczęła się wprowadzeniem do świątyni Sztandaru Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, w asyście poczty sztandarowej, władz Uczelni i kapłana celebrującego uroczystą liturgię. Chór Akademicki zaśpiewał następnie Hymn Rzeczypospolitej Polskiej, a słowo do zebranych wygłosił Jego Magnificencja Rektor prof. Marek Krawczyk (*treść tego wystąpienia publikujemy w całości*).

Podczas homilii Ksiądz Proboszcz Tadeusz Aleksandrowicz odwołał się do słów Horacego „Nie wszystkim umrę”, podkreślając sens chrześcijańskiej wiary w nieskończoność istnienia i nieśmiertelność ludzkiej duszy.

– Ci, którzy polegli na smoleńskiej ziemi, są dziś w Domu Ojca, okryci biało-czerwonym kirem – powiedział. – Dołączyli do tysięcy polskich oficerów, którzy zginęli w Katyniu 70 lat temu.

Nabożeństwo Żałobne w intencji Ofiar Katastrofy Smoleńskiej celebrował Ks. Proboszcz Tadeusz Aleksandrowicz. Słowo do uczestników wygłosił JM Rektor prof. Marek Krawczyk. W liturgii wzięli udział pracownicy i studenci Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Uczestnicy Mszy Świętej Żałobnej po zakończeniu liturgii modlili się wspólnie w Kaplicy Świętych Kosmy i Damiana

Ksiądz Proboszcz zaznaczył również, że „dla osób wierzących istnieje wyjście z tej tragedii, a jest nim wiara, nadzieja i miłość”. Na zakończenie liturgii przypomniał słowa św. Pawła z Tarsu, który w *Liście do Rzymian* napisał: „Nikt z nas nie żyje dla siebie i nie umiera dla siebie”.

– Niech to przesłanie będzie nam pociechą – mówił Ks. Proboszcz Tadeusz Aleksandrowicz. – Ci, których żegnamy, nie żyli bowiem dla siebie, ale dla innych. Swoją posługą do końca świadczyli, że słowa „Bóg, Honor, Ojczyzna” to wartości, dla których warto oddać życie, które istnieją i nadal powinny istnieć w naszym społeczeństwie.

Na zakończenie Nabożeństwa Chór Akademicki zaśpiewał pieśń „Boże, coś Polskę”, wykonywaną w chwilach szczególnych dla naszego Narodu. Następnie uczestnicy udali się do Kaplicy Świętych Kosmy i Damiana, gdzie modlili się za Zmarłych w Podsmoleńskiej Katastrofie.

26 kwietnia hołd Ofiarom złożyli również przedstawiciele Akademickiego Senatu, którzy uczcili Ich pamięć minutą ciszy, a pod tablicą ze zdjęciami 96 członków delegacji smoleńskiej złożyli białe i czerwone kwiaty.

26 kwietnia hołd członkom delegacji smoleńskiej, którzy zginęli w katastrofie lotniczej, złożyli przedstawiciele Akademickiego Senatu

„Po tej tragedii nic już nie będzie takie samo. W obliczu tej katastrofy istnieje tylko JEDNA POLSKA”. Te słowa w dniach żałoby słyszeliśmy wielokrotnie, wypowiedane przez tysiące naszych rodaków. Siła i piękno polskiego Narodu polegają właśnie na tym, że umiemy być razem w chwilach próby i dziejowych dramatów. Oby ta jedność i zgoda łączyły Polaków także na co dzień, w dobrych działaniach dla przyszłości naszej Ojczyzny.

Przemówienie Jego Magnificencji Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wygłoszone podczas Mszy Świętej Żałobnej w intencji Ofiar Tragedii Smoleńskiej

Szanowni Państwo,

Spotykamy się dzisiaj w Kościele parafialnym naszego Uniwersytetu na mszy żałobnej w intencji Ofiar tragedii, jaka rozegrała się w sobotę 10 kwietnia 2010 roku pod Smoleńskiem. To czas szczególny. Czas żałoby narodowej po stracie 96 Ofiar – Pasażerów tragicznego lotu 101.

Społeczność Akademicka naszej Uczelni przysłała tutaj, do Kościoła Opatrzności Bożej, aby złożyć hołd Ofiarom tego dramatu. Aby pomodlić się w intencji Rodzin i Bliskich, którzy ponieśli ogromną, bolesną, niewyobrażalną stratę. Odeszli: Matki, Ojcowie, Żony, Mężowie, Dzieci...

Spotykamy się w obliczu tragedii Państwa Polskiego, w poczuciu narodowej straty. W katastrofie lotniczej Rzeczpospolita Polska straciła Prezydenta Pana Lecha Kaczyńskiego, Pierwszą Damę Rzeczypospolitej Polskiej Marię Kaczyńską, Ostatniego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie Pana Ryszarda Kaczorowskiego oraz wielu Parlamentarzystów, Członków Kancelarii Prezydenta, Przedstawicieli instytucji państwa, Duchowieństwa, Generalicji, Reprezentantów Rodzin Katyńskich i Osoby, które im towarzyszyły w tym okrutnie przerwany locie.

Ogrom tej tragedii wstrząsnął nami wszystkimi. To największy dramat w powojennej historii naszej państwowości. W jednej chwili Państwo Polskie straciło wiele wybitnych Osobistości życia politycznego i publicznego.

Wiele z tych Osób znaliśmy. Losy naszej Uczelni przeplatały się z losami Ofiar w różnych okolicznościach.

Miesiąc temu mieliśmy zaszczyt gościć w naszej Uczelni Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego. Panu Prezydentowi towarzyszył Minister Władysław Stasiak, który był z naszą Społecznością związany między innymi także podczas ostatniej Inauguracji Roku Akademickiego. Październikowe obchody zaszczyliła swoją obecnością Pani Prezydentowa Maria Kaczyńska. Ta obecność była i jest dla nas bardzo cenna.

W kwietniowy poranek stratę poniósł świat akademicki. W katastrofie zginął Ksiądz Profesor Ryszard Rumianek – Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Postać bardzo szanowana w środowisku akademickim nie tylko Warszawy, lecz także całego kraju.

Żałobą okrył się Rektor Polsko-Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych dr Jerzy Paweł Nowacki, który stracił żonę – Panią Poseł Izabelę Jarugę-Nowacką.

Odszedł płk dr hab. n. med. Wojciech Lubiński. Był w naszej Uczelni niedawno.

W katastrofie smoleńskiej Polska utraciła wiele wspaniałych Osób. Postaci z tej tragicznej listy nieobecnych mógłbym wymieniać jeszcze bardzo długo. Lecieli do Rosji, aby złożyć hołd i świadczyć o prawdzie katyńskiej. Okrutny los im nie pozwolił. Ale Ich testament jest wypełniany. Świat dowiaduje się o mordzie sprzed 70 lat. Przesłaniem tych trudnych dni jest hasło „Bądźmy razem”. Społeczność Akademicka Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego jest razem ze wszystkimi Rodzinami Ofiar, ze wszystkimi Polakami. Nasz Uniwersytet płacze z całą Polską. Z szacunkiem chyli głowę przed tymi, którzy odeszli.

*...przeleciał ptak, przepływa obłok
upada liść, kielkuje ślaz
i cisza jest na wysokościach
i dymi mgłą katyński las...*

(Zbigniew Herbert)

Nasza Uczelnia wyróżniona za walkę z plagiatami

Warszawski Uniwersytet Medyczny już po raz trzeci otrzymał certyfikat „Uczelni walczącej z plagiatami”, przyznawany przez serwis Plagiat.pl. Uzyskane wyróżnienie potwierdza skuteczność prowadzonych przez nas działań w zakresie ochrony praw autorskich i zapobiegania kradzieży dóbr intelektualnych w środowisku akademickim.

Podczas posiedzenia Senatu Akademickiego 26 kwietnia Rektor prof. Marek Krawczyk zaprezentował przyznany naszemu Uniwersytetowi certyfikat i statuetkę „Uczelni walczącej z plagiatami”

Współpraca Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z serwisem Plagiat.pl rozpoczęła się w 2006 r. Początkowo procedury antyplagiatowej poddawane były tylko wybrane prace, ale od roku 2007 podlegają jej wszystkie prace licencjackie i dyplomowe powstające w naszej Uczelni. O tym, że działania te przynoszą konkretne efekty, świadczy przyznanie WUM certyfikatu „Uczelni walczącej z plagiatami” w roku akademickim 2009/2010. To już trzecie takie wyróżnienie nadane naszemu Uniwersytetowi.

Certyfikat przyznawany jest tym szkołom wyższym, które w szczególny sposób troszczą się o jakość oferowanego kształcenia, a zwłaszcza – konsekwentnie dążą do wyeliminowania osób

plagiatujących prace z grona swoich absolwentów. Warunkiem uzyskania wyróżnienia jest pozytywne przejście audytu uczelnianych procedur antyplagiatowych, które ocenia się pod względem przejrzystości, szczelności i skuteczności, a także poszanowania praw studentów.

Spośród 113 szkół wyższych, które stosują Internetowy System Antyplagiatowy do kontroli rzetelności tworzonych przez studentów prac, w gronie nagrodzonych certyfikatem w roku 2009/2010 znalazło się łącznie 15 uczelni i wydziałów.

Gala wręczenia wyróżnień odbyła się 23 kwietnia; w imieniu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego certyfikat odebrała prof. nadzw. Ewa Dmoch-Gaj-

złerska – Prodziekan ds. Kierunku Położnictwo na Wydziale Nauki o Zdrowiu. Dziękując za wyróżnienie naszej Uczelni, podkreśliła, że certyfikat dopinguje nas do jeszcze skuteczniejszych działań na rzecz ochrony własności intelektualnej w środowisku naukowym, w tym także uświadamiania studentom potrzeby przestrzegania praw autorskich.

Zdaniem prof. Marka Kulusa, Prorektora ds. Dydaktyczno-Wychowawczych WUM: – System Plagiat.pl daje nam możliwość obrony przed nieuczciwymi praktykami studentów, którzy nie uznają takich wartości, jak uczciwość, sprawiedliwość i poszanowanie praw autorskich. Korzystanie z Systemu pozwala na propagowanie szacunku dla tych wartości wśród studentów kierunków medycznych, u których są one szczególnie istotne.

Tuż przed galą wręczenia certyfikatów „Uczelni walczącej z plagiatami” odbyło się seminarium na temat ochrony własności intelektualnej w Internecie, zorganizowane przez serwis Plagiat.pl we współpracy z Fundacją im. Augustina-Jeana Fresnela. Podczas spotkania eksperci – przedstawiciele instytucji naukowych i organizacji edukacyjnych oraz prawnicy – dyskutowali o nasi-

lającym się problemie „kradzieży w sieci” i sposobach przeciwdziałania temu zjawisku.

Jak podkreśliła Paulina Gajownik – Prezes Fundacji im. A.-J. Fresnela, nawet wśród osób wykształconych bardzo powszechne jest przekonanie, że jeśli jakaś informacja znajduje się w Internecie, to można z niej bez żadnych ograniczeń korzystać. Co więcej, według statystyk, wraz z rozpowszechnianiem się dostępu do sieci, coraz mniej osób twierdzi, że kopiowanie plików tekstowych, graficznych czy muzycznych jest działaniem bezprawnym. Jak wynika z sondażu wykonanego w 2009 roku wśród 21 tysięcy polskich internautów, aż 51 proc. z nich nie uważa ściągania plików za kradzież, 29,2 proc. potępia takie postępowanie, a brak opinii na ten temat deklaruje 19,8 proc. Szerzej na temat stosunku Polaków do ochrony własności intelektualnej w Internecie, na podstawie sondaży i wpisów na forach internetowych, mówił dr

Marek Troszyński z Centrum Badań nad Nowymi Mediami Collegium Civitas.

Z kolei Prezes Zarządu Plagiat.pl dr Sebastian Kawczyński zwrócił uwagę na bulwersujący proceder kupowania prac liczeniowych i dyplomowych w sieci, który staje się coraz powszechniejszy w naszym kraju. Co gorsza, firmy oferujące tego typu usługi pozostają praktycznie bezkarne, wykorzystując luki w polskim systemie legislacyjnym i działając w majestacie prawa. O tym, w jaki sposób należałoby zmienić obowiązujące przepisy, aby zapewnić dostateczną ochronę praw autorskich, mówiły mec. Marzena Wojciechowska z Izby Wydawców Prasy i mec. Magdalena Kowalczyk-Szymańska z kancelarii prawnej Drzewiecki, Tomaszek i Wspólnicy.

Dr Alek Tarkowski, reprezentujący Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW, przedstawił alternatywne rozwią-

zania w zakresie udostępniania dóbr intelektualnych w sieci, będące kompromisem dla zwolenników i przeciwników „wolnego dostępu”. Stanowią one legalną alternatywę dla zasady „wszelkie prawa zastrzeżone”, zapewniając powszechny dostęp do treści, ale tylko za zgodą autora. Przykładem takiego rozwiązania jest licencja Creative Commons.

Na zakończenie seminarium organizatorzy podkreślili, że było to pierwsze z cyklu spotkań poświęconych problematyce ochrony praw autorskich. Seminaria te będą kontynuowane i adresowane do szerokiego grona odbiorców – pracowników naukowych i studentów, a także przedstawicieli wydawnictw, portali internetowych i mediów.

Karolina Gwarek
Redakcja „MDW”

Źródło informacji: Materiały z konferencji „Internet a ochrona własności intelektualnej”, udostępnione przez Organizatorów – Fundację im. A.-J. Fresnela, Plagiat.pl Sp. z o.o.
Dane statystyczne: www.epuls.pl
Logo udostępnione przez Serwis Plagiat.pl.

Sesje Sprawozdawcze Doktorantów I i II Wydziału Lekarskiego

W marcu i w kwietniu br. odbyły się sesje sprawozdawcze słuchaczy studiów doktoranckich I i II Wydziału Lekarskiego naszej Uczelni. Uczestnicy omówili rezultaty swojej dotychczasowej pracy naukowej oraz wyniki badań będących przedmiotem ich rozpraw doktorskich.

Sesja doktorantów I Wydziału Lekarskiego rozpoczęła się 17 marca wykładem na temat rzetelności naukowej, który wygłosił dr Marek Wroński – Rzecznik Rzetelności Naukowej WUM. W spotkaniu, oprócz doktorantów, uczestniczy-

li również przedstawiciele władz Uczelni – z Prorektorem ds. Dydaktyczno-Wychowawczych prof. Markiem Kulusem i Prorektorem ds. Inwestycji i Współpracy z Regionem prof. Sławomirem Nazarewskim. Trzydniowe obrady poprowadził Prodziekan ds. Studiów Doktoranckich I WL prof. Piotr Pruszczyk. W tym czasie swój dorobek naukowy zaprezentowało 46 słuchaczy studiów doktoranckich – zróżnicowana problematyka prac obejmowała zarówno zakres badań podstawowych, jak i klinicznych.

Z kolei w dniach 15 i 16 kwietnia słuchacze Studium Doktoranckiego II Wydziału Lekarskiego

przedstawili wyniki swojej działalności naukowej. Sesję poprowadził Prodziekan II Wydziału Lekarskiego prof. Włodzimierz Sawicki. W spotkaniu uczestniczyli także Dziekan II WL prof. Jerzy A. Polański i Prodziekan ds. Oddziału Fizjoterapii dr hab. Dariusz Szukiewicz. W pierwszym dniu sesji zaprezentowano prace z dziedziny ginekologii i położnictwa, w drugim – wyniki badań z zakresu kardiologii, neurologii, neurochirurgii, okulistyki, ortopedii i psychiatrii. W sumie w ciągu dwóch dni swój dorobek omówiło 28 doktorantów.

Redakcja „MDW”, BliP

Konferencja naukowa „Promocja zdrowia – przykłady dobrych praktyk”

„Podstawowe kierunki działań w zakresie promocji zdrowia w środowisku lokalnym wynikają z jej definicji, według której zaangażowanie społeczności lokalnej oraz współpraca międzysektorowa są najistotniejszymi elementami przedsięwzięć podejmowanych na rzecz zdrowia. Im więcej sektorów społecznych i gospodarczych zaangażuje się w tworzenie i realizację polityki oraz programów uwzględniających problematykę zdrowotną jako jeden z priorytetów, tym większa powstanie szansa na poprawę stanu zdrowia i rozwoju społecznego w ich obszarze działania i odpowiedzialności”.

Jerzy B. Karski

Przytoczony powyżej cytat pochodzi z publikacji dr Jerzego Karskiego z 1991 roku, kiedy to w Polsce realizacja promocji zdrowia wydawała się idealistyczną mrzonką.

W Polsce po przemianach ustrojowych było dużo problemów do rozwiązania, a „promocja zdrowia w środowisku lokalnym” – nie należała do zagadnień priorytetowych.

W październiku 1991 roku w Ministerstwie Zdrowia odbyła się I Konferencja Promocji Zdrowia, jej organizatorem był zespół kierowany przez dr Jerzego Karskiego.

Specjaliści, decydenci, lekarze, pielęgniarki, samorządowcy wysłuchali referatów dotyczących promocji zdrowia. Przedstawiano programy, metody, możliwości wdrażania projektów. Prezentowano projekty „Zdrowe Miasta”, „Szkoła Promująca Zdrowie”, „Zdrowy Dom” oraz inne programy promocji zdrowia realizowane w Polsce i w pozostałych krajach europejskich.

Miałam szczęście uczestniczyć w tej konferencji i mogę stwierdzić, że udział w niej miał decydujący wpływ na moje życie zawodowe. Tam dowiedziałam się o nowych możliwościach, projektach, poznałam osoby, którym promocja zdrowia dała impuls do podejmowania ciekawych inicjatyw w środowisku

lokalnym. Od 1991 do 1999 roku prowadziłam Biuro Promocji Zdrowia w ZOZ Warszawa-Wola, wielokrotnie korzystałam z pomocy merytorycznej doktora Jerzego Karskiego. Prowadziliśmy na Woli wiele programów profilaktycznych i edukacyjnych, wspólnie z samorządem lokalnym uczestniczyliśmy w projekcie „Zdrowe Miasta”, powstały grupy samopomocy pacjentów z chorobami przewlekłymi.

Zawodowe losy związałam z promocją zdrowia: pracowałam w wydziałach Ministerstwa Zdrowia, MRKCh i w ramach dydaktyki – na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym.

W ciągu tych prawie 20 lat miałam szczęście korzystać z dorobku naukowego i rad dr Jerzego Karskiego. Wielokrotnie rozmawialiśmy na temat skutecznych metod wdrażania promocji zdrowia. Realizowaliśmy w MRKCh projekt edukacyjny prowadzony w kilkunastu samorządach powiatu województwa mazowieckiego, gdzie prowadziliśmy szkolenia „Promocja zdrowia w środowisku lokalnym”. Wspólnie z innymi instytucjami organizowane były konferencje z zakresu promocji zdrowia.

Wiele zaangażowania od dr Karskiego wymagał projekt „Mierniki zdrowia” – spotkania specjalistów, podczas których wypracowano metody „mierze-

nia zdrowia”, a nie „mierzenia choroby”.

Projekt „Szpitali Promujących Zdrowie” miał w doktorze Karskim znakomitego koordynatora.

Od 2002 r. w Akademii Medycznej w Warszawie aż do 2009 roku na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym dr Jerzy Karski prowadził dydaktykę w zakresie promocji zdrowia. W wykładach i seminariach uczestniczyli studenci zdrowia publicznego, pielęgniarstwa. Celem zajęć było przedstawienie teorii i praktyki wdrażania programów promocji zdrowia. Jednocześnie z zajęciami dydaktycznymi dr Jerzy Karski przygotował wiele (łącznie ponad 150) publikacji z dziedziny promocji zdrowia i zdrowia publicznego.

Do końca oddany pracy zawodowej, studentom, magistrantom i doktorantom. Spieszył się, aby nie pozostawić spraw niedokończonych. Walcząc z ciężką chorobą, przygotował kolejną publikację książkową, która ukazała się drukiem na dwa dni przed Jego odejściem. Niestety, 18 kwietnia 2009 r. przegrał walkę z nieuleczalną chorobą.

Pozostanie w naszej pamięci, jako człowiek wielkiej wiedzy i pracowitości, wzorowy pracownik i kolega, którego rzetelność, kultura osobista i życzliwość wobec ludzi stanowiły przykład dla wszystkich, którzy Go znali.

Niezwykle ważne jest, aby realizować dalej prowadzone przez dr Karskiego projekty i działalność dydaktyczną z zakresu promocji zdrowia.

Jedną z form kontynuowania idei promocji zdrowia stała się zorganizowana 14 kwietnia 2010 r. konferencja „Promocja zdrowia – przykłady dobrych praktyk”, dedykowana pamięci dr Jerzego Karskiego.

Konferencja odbyła się na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, a jej inicjatorem był Zakład Zdrowia Publicznego. Zaproszono specjalistów, którzy realizują od lat programy promocji zdrowia i swoje doświadczenia mogą przekazywać dalej jako dobre praktyki.

Niestety, w tragicznym wypadku samolotowym w dniu 10 kwietnia z delegacją Prezydenta RP pod Smoleńskiem śmierć poniosła Pani dr Janina Fetlińska, Senator RP, której referat miał rozpocząć prelekcje na temat dobrych praktyk w promocji zdrowia. To wielka strata dla polskiego parlamentaryzmu, pielęgniarstwa i promocji zdrowia. Żałoba narodowa i dramat wielu rodzin położyły się cieniem na zaplanowanym sympozjum.

Rektor WUM prof. Marek Krawczyk podjął decyzję o przeprowadzeniu konferencji – rozpoczynając obrady, uczczono tragicznie zmarłych minutą ciszy. JM Rektor nawiązał do dramatycznych wydarzeń w naszym państwie, prosił o nadanie obradom poważnego charakteru.

Konferencję rozpoczęto wręczeniem rodzinie śp. dr Jerzego Karskiego medali im. Stanisława Staszica i Tytusa Chałubińskiego. Pan Rektor podkreślił zasługi odznaczonego dla rozwoju idei promocji zdrowia i zdrowia publicznego. Epitafium i wspomnienie o dr Karskim wygłosił prof. Jerzy Szczerbań, który był pierwszym Kierownikiem Zakładu Zdrowia Publicznego.

Uczestnicy konferencji „Promocja zdrowia – przykłady dobrych praktyk”

Referaty przedstawione podczas konferencji to:

1. Promocja zdrowia w programie dydaktycznym WUM – prof. dr hab. Jerzy Szczerbań, Zakład Zdrowia Publicznego WUM.
2. Szkoła promująca zdrowie – prof. dr hab. Barbara Woynarowska, UW.
3. Warszawa w Stowarzyszeniu Zdrowych Miast Polskich – mgr Ewa Olsińska, Biuro Polityki Zdrowotnej UM Warszawa.
4. Szpitale Promujące Zdrowie – mgr Aneta Duda-Zalewska, Zakład Zdrowia Publicznego WUM.
5. Współpraca ze środowiskiem lokalnym w aspekcie promocji zdrowia – doświadczenia własne – mgr Bogda Różycka, Koordynator w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie.
6. Działania na rzecz ograniczenia następstw palenia tytoniu – mgr Magdalena Cedzyńska, Centrum Onkologii Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie.
7. Profilaktyka kardiologiczna – dr hab. Zofia Słońska, Instytut Kardiologii w Warszawie.
8. Profilaktyka onkologiczna – dr Jerzy Giermek, Centrum Onkologii w Warszawie.

9. Promocja zdrowia w miejscu pracy – dr Grzegorz Juszczyk, Zakład Zdrowia Publicznego WUM.
10. Promocja zdrowia w wieku senioralnym w Warszawie – Dyrektor Teresa Sierawska, Biuro Polityki Społecznej UM Warszawa.
11. Promocja zdrowia psychicznego – Katarzyna Boguszewska i Przedstawiciele Warszawskiego Domu pod Fontanną.

W konferencji uczestniczyło wielu zaproszonych przedstawicieli instytucji i organizacji, które biorą udział w projektowaniu i realizacji zadań promocji zdrowia. Referatów wysłuchało ponad 500 studentów kierunków pielęgniarstwo, położnictwo, zdrowie publiczne, studiów licencjackich i magisterskich. Mamy nadzieję, że poznanie przykładów dobrych praktyk w promocji zdrowia stanie się dla wielu studentów inspiracją do podejmowania ciekawych tematów prac dyplomowych i późniejszej pracy zawodowej.

mgr Iwona Krystyna Bruśk
Zakład Zdrowia Publicznego
Warszawskiego Uniwersytetu
Medycznego

Aktualne standardy postępowania u chorych na raka nerki RELACJA Z X CZWARTKU CHIRURGICZNEGO

15 kwietnia 2010 roku na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym odbyła się jubileuszowa, X edycja studenckich konferencji naukowo-szkoleniowych „Czwartki Chirurgiczne”. Spotkanie poświęcone zagadnieniu raka nerki zgromadziło w Sali Wykładowej im. L. Paszkiewicza w Centrum Biostruktury ponad 100 studentów i lekarzy. Komitetowi Naukowemu przewodniczył prof. Andrzej Borówka, konsultant krajowy w dziedzinie urologii. Patronat nad spotkaniem objęli: JM Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Oddział Warszawski Towarzystwa Chirurgów Polskich oraz Towarzystwo Lekarskie Warszawskie. W X Czwartku Chirurgicznym czynny udział wzięło 5 studenckich kół naukowych.

X Czwartek Chirurgiczny poprowadzili studenci naszej Uczelni – Agnieszka Surowiecka i Maciej Wleklík

Spotkanie prowadzili studenci Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego: kol. Agnieszka Surowiecka i kol. Maciej Wleklík. Obrady otworzył Opiekun Naukowy Czwartków Chirurgicznych prof. Waldemar Kostewicz.

Pierwszy wykład poświęcony epidemiologii, patogenezie i klinicznej patomorfologii raka nerki wygłosił kol. Sławomir Poletajew (SKN przy Katedrze i Zakładzie Anatomii Patologicznej WUM). Podczas wykładu podkreślono stały, trwający od ponad 30 lat, wzrost zachorowalności i umieralności na raka nerki oraz

implikacje kliniczne tego faktu w kontekście wyników leczenia raka nerki w Polsce i na świecie. Rak nerki, stanowiący około 3% nowotworów złośliwych w Polsce, jest jednym z najgorzej rokujących nowotworów, odsetek przeżyć 5-letnich nie przekracza 55%. Podczas wykładu omówiono także klasyfikację złośliwych nowotworów nerek oraz stosowane klasyfikacje oceny stopnia zaawansowania choroby i różnicowania raka nerki.

Podczas kolejnego wykładu omawiającego narzędzia diagnostyki obrazowej nerek

w kontekście onkologicznym przedstawiono dostępne metody oraz dyskutowano o ich przydatności. Kol. Katarzyna Stanisławska (SKN przy Zakładzie Radiologii Klinicznej Katedry Radiologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu) zwróciła uwagę na różnicowanie torbieli nerek oraz zastosowanie klasyfikacji Bosniaka. Wykład miał charakter prezentacji przypadków chorych z materiału UM w Poznaniu, u których w badaniach obrazowych uwidoczniło się obecność łagodnych lub złośliwych nowotworów nerek. Prezentacje obejmowały nie tylko wynik obrazowania, ale także symptomatologię i wynikające z rozpoznania decyzje lekarskie.

Kol. Adam Madej (SKN przy II Klinice Urologii Katedry Zabiegowych Nauk Klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi) wygłosił wykład omawiający zasady chirurgicznego leczenia guzów nerek. Na podstawie wyciecznych Europejskiego Towarzystwa Urologicznego EAU z 2009 roku omówiono wskazania, przebieg i ograniczenia operacji radykalnego usunięcia nerki metodą klasyczną (przez laparotomię lub z dostępu zaotrzewnowego) oraz laparoskopową i retroperitoneoskopową. Dyskutowano także możliwości zastosowania w ope-

Obrady otworzył Opiekun Naukowy Czwartków Chirurgicznych prof. Waldemar Kostewicz

racjach wideoskopowych pojedynczego wielokanałowego portu, robotów oraz dostępu przez naturalne otwory ciała.

Wykład kol. Jana Adamowicza (SKN przy Zakładzie Inżynierii Tkankowej Katedry Biologii Medycznej Collegium Medicum Uniwersytetu Medycznego w Toruniu) dotyczył technik ablacyjnego usuwania guzów nerek. Omówiono stosowane już w Polsce metody krioablacji i ablacji prądem o częstotliwości fali radiowej oraz metody pozostające w fazie eksperymentu: leczenie skupionymi falami ultradźwiękowymi o wysokiej częstotliwości i termoablację mikrofalową.

Ostatni wykład dotyczył postępowania u chorych na raka nerki w IV stopniu zaawansowania. Kol. Anna Wiśniewska (SKN przy Klinice Onkologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku) przedstawiła aktualne wyniki leczenia z zastosowaniem nowych leków biologicznych w tej grupie chorych.

Część naukową spotkania zakończył wykład prof. Andrzeja Borówki poświęcony leczeniu chorych z rakiem nerki wra-

Spotkanie było poświęcone zagadnieniom raka nerki; Komitetowi Naukowemu przewodniczył konsultant krajowy w dziedzinie urologii prof. Andrzej Borówka

stającym do układu żylnego. Podkreślono fakt, iż leczenie radykalne obejmuje bezwzględne usunięcie całego żylnego czopu nowotworowego, co niejednokrotnie stanowi wyzwanie dla zespołu lekarskiego. Prof. Borówka przedstawił doświadczenia leczenia chorych z żylnym czopem nowotworowym wrastającym do prawego przedsionka serca, wymagającym współpracy urologów z kardiochirurgami. Wykład traktował także o zagadnieniach etyki lekarskiej, szczególnie o szacunku dla chorych.

W trakcie konferencji tradycyjnie odbył się konkurs na najciekawszą prezentację studencką. W wyniku głosowania, decyzją słuchaczy cenną nagrodę, ufundowaną przez Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, zdobył kol. Adam Madej za wykład pt. „Leczenie chirurgiczne raka nerki”.

Organizatorem Czwartków Chirurgicznych jest Studenckie Koło Naukowe działające przy Oddziale Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej Międzyleskiego Szpitala Specjalistycznego w Warszawie. Analizując studencki ruch naukowy w Polsce, łatwo zauważyć, że Czwartki Chirurgiczne należą aktualnie do

najbardziej popularnych i prestiżowych konferencji studenckich, są ponadto jedyną cykliczną chirurgiczną konferencją studencką. W 10 edycjach Czwartków Chirurgicznych bierny udział wzięło ponad 1400 studentów uczelni medycznych, zaś we współorganizację włączyło się 30 studenckich kół naukowych z uniwersytetów medycznych w Warszawie, Łodzi, Krakowie, Gdańsku, Poznaniu, Toruniu i Białymstoku. Dziesięć edycji to także 86 wykładów – w tym 13 wykładów wygłoszonych przez profesorów i konsultantów krajowych – oraz 10 okolicznościowych książek przygotowanych przez studentów, wydanych przez Oficynę Wydawniczą Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Kolejna edycja Czwartków Chirurgicznych planowana jest na jesień 2010 roku. Organizatorzy zapraszają do współpracy w zakresie przygotowania kolejnych czwartkowych spotkań z chirurgią!

Sławomir Poletajew
Przewodniczący
Komitetu Organizacyjnego
Czwartków Chirurgicznych

Cykliczne Sympozjum Studenckich Kół Naukowych IV WIOSNA Z FIZJOTERAPIĄ

W murach Centrum Dydaktycznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego 16 kwietnia 2010 r., już po raz czwarty, odbyła się Wiosna z Fizjoterapią – Cykliczne Sympozjum Studenckich Kół Naukowych. Tym razem tematami wiodącymi konferencji, zorganizowanej pod hasłem „Aktualne kierunki rozwoju fizjoterapii i rehabilitacji”, były „Badania podstawowe w rehabilitacji i fizjoterapii” oraz tradycyjnie – „Rehabilitacja w geriatrici”.

Wydarzenie to zostało ponownie objęte Patronatem Honorowym JM Rektora prof. Marka Krawczyka, a także Patronatami Naukowymi Polskich Towarzystw: Fizjoterapii, Rehabilitacji oraz Gerontologicznego. Organizatorami sympozjum były: Studenckie Koło Naukowe Fizjoterapii przy Zakładzie Rehabilitacji Oddziału Fizjoterapii II WL WUM wspólnie z tym Zakładem oraz Kliniką Rehabilitacji I WL WUM (kierowaną przez dr Marka Krasuskiego).

Na sympozjum przybyło ponad 500 uczestników czynnych i biernych z całej Polski. Byli to studenci fizjoterapii uniwersytetów medycznych, akademii wychowania fizycznego oraz niepublicznych szkół kształcących fizjoterapeutów, a także wykładowcy z tychże uczelni. Na konferencji gościliśmy również, jak co roku, najwyższe władze naszej Uczelni, a wśród nich: prof. Annę Kamińską – Prorektor ds. Kadr WUM i prof. Jerzego A. Polańskiego – Dziekana II Wydziału Lekarskiego. I Wydział Lekarski reprezentował Prodziekan prof. Kazimierz Niemczyk.

Radzie Naukowej sympozjum współprzewodniczyli Prezesi Polskich Towarzystw Fizjoterapii i Rehabilitacji – odpowiednio: dr Marek Kiljański oraz dr Marek Krasuski, który jest także Krajowym Konsultantem w Dziedzinie Rehabilitacji Medycznej. W skład Rady Naukowej wchodził (w kolejności alfabetycznej): dr Dariusz Białoszewski – p. o. Kierownika

Zakładu Rehabilitacji Oddziału Fizjoterapii II Wydziału Lekarskiego WUM i Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego sympozjum; prof. Piotr Błędowski – Prezes ZG Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego; dr Andrzej Bugajski – Rektor Wyższej Szkoły Fizjoterapii we Wrocławiu; prof. Krzysztof Galus – Kierownik Kliniki Geriatrii WUM; dr Maria Grodner – Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Fizjoterapii dla Obszaru Województwa Mazowieckiego; dr Andrzej Gryglewicz – Prodziekan ds. Dydaktyki Wydziału Rehabilitacji AWF w Warszawie; prof. Jerzy Kiwerski – Rektor Wyższej Szkoły Rehabilitacji w Warszawie; prof. Jacek Kruczyński – Polski Koordynator Dekady Kości i Stawów WHO; prof. nadzw. Jolanta Kujawa – Kierownik Kliniki Rehabilitacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi; dr Piotr Majcher – Kierownik Zakładu Rehabilitacji Uniwersytetu Medycznego w Lublinie; dr hab. Dariusz Szukiewicz – Prodziekan ds. Oddziału Fizjoterapii II WL WUM; prof. nadzw. Zbigniew Śliwiński – Krajowy Konsultant w Dziedzinie Fizjoterapii oraz prof. Marek Woźniewski – Przewodniczący Komitetu Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej Wydziału VI Nauk Medycznych PAN, Dziekan Wydziału Fizjoterapii AWF we Wrocławiu.

Przed rozpoczęciem obrad zebrani chwilą ciszy uczcili pamięć

ofiar katastrofy pod Smoleńskiem. Następnie przybyłych Gości oraz uczestników powitał Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego sympozjum – dr Dariusz Białoszewski. List JM Rektora do zebranych odczytała prof. Anna Kamińska. JM Rektor napisał w nim m.in. o ogromnej wartości sympozjum, które tak znakomicie buduje obraz naszej Uczelni, oraz że jest ono już na stałe wpisane do kalendarza najważniejszych wydarzeń naukowych organizowanych w WUM. Następnie głos zabrali kolejno: prof. Jerzy A. Polański, dr Marek Krasuski i prof. Zbigniew Śliwiński. W imieniu Prezesa ZG Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego głos zabrał Sekretarz ZG dr Paweł Kubicki. Sympozjum otworzył, życząc zebranym owocnych obrad, doc. Dariusz Szukiewicz.

Wykład inauguracyjny „Zasady EVIDENCE-BASED PHYSIOTHERAPY/REHABILITATION a wiarygodność badań naukowych w rehabilitacji i fizjoterapii” wygłosił prof. Marek Woźniewski. Po wykładzie rozpoczęła się część konkursowa sympozjum. Zakwalifikowano do niej jedynie prace oryginalne, których pierwszymi autorami byli studenci, w tym również studiów doktoranckich. Młodzi naukowcy prezentowali wyniki swoich badań na głównych sesjach tematycznych oraz podczas sesji tematów wolnych.

Wnikliwej oceny każdej z prac pod względem jej wartości me-

Laureaci sympozjum IV Wiosna z Fizjoterapią z członkami Rady Naukowej

rytorycznej, wizualnej oraz sposobu prezentacji dokonywali, za pomocą odpowiednich kwestionariuszy, członkowie Rady Naukowej.

Moderatorami pierwszej części Sesji I „Badania podstawowe w rehabilitacji i fizjoterapii” byli: prof. Jerzy Kiwerski – Przewodniczący Sesji, prof. Jolanta Kujawa oraz dr Marek Krasuski. W drugiej części tej sesji, w której przedstawiane były prace z zakresu zastosowań rehabilitacji w geriatrici, moderatorami byli: prof. Marek Woźniwski – Przewodniczący Sesji, dr Maria Grodner oraz doc. Dariusz Szukiewicz.

W przerwach obrad dużą frekwencją cieszyła się zorganizowana przez Sekcję Pedagogiczną SKN Fizjoterapii WUM wystawa fotograficzna o nietłumionym życiu niepełnosprawnych pt. „Warszawa – dla każdego?”.

Po przerwie odbyła się Sesja Tematów Wolnych, podczas której uczestnicy wysłuchali 15 prac o różnorodnej, ciekawej tematyce. W tej sesji prace oceniane były przez: prof. Zbigniewa Śliwińskiego – Przewodniczącą Sesji, dr Andrzeja Bugajskiego oraz dr Dariusza Białoszewskiego.

Łącznie podczas sympozjum przedstawionych zostało 36 prac. Dziewięć spośród nich przygotowali członkowie SKN Fizjoterapii WUM. Po zakończeniu części konkursowej, w ramach tzw. „Wykładu Zaproszonego Mistrza” prof. Zbigniew Śliwiński ciekawie mówił o diagnostyce funkcjonalnej w fizjoterapii. Po wykładzie nadszedł wreszcie długo oczekiwany czas na rozdanie nagród oraz wyróżnień Laureatom sympozjum. Przyznane zostały 3 nagrody główne oraz 4 wyróżnienia. Laureaci otrzymali wartościowe nagrody książkowe – najnowsze anglojęzyczne monografie tematycznie związane z fizjoterapią i rehabilitacją, prenumeraty czasopism, a także bardzo cenne nagrody ufundowane przez Sponsorów.

W tym roku Laureatami sympozjum zostali:

I Nagroda: Agata Bielińska, Emilia Dadura i Paweł Kiliszek ze Studenckiego Koła Naukowego „Etyka w Rehabilitacji i Medycynie” Wydziału Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie za pracę: „God-

ność człowieka rehabilitowanego a praktyka fizjoterapeutyczna”.

II Nagroda: Joanna Jaczewska, Marek Zaleski z SKN Fizjoterapii naszej Uczelni za pracę: „Ocena skuteczności specjalistycznej rehabilitacji w leczeniu zawrotów głowy i zaburzeń równowagi wywołanych chorobami układu przedsionkowego”.

III Nagroda: Łukasz Kaleńczuk, Łukasz Kamiński, Mariusz Hernik oraz Aleksandra Jaruszevska ze Studenckiego Koła Naukowego Fizjoterapeutów „CREATUS” przy Zakładzie Fizjoterapii PWSZ w Pile za pracę: „Ocena ogólnego indeksu stabilności i analiza różnic pomiędzy dominującą i nie dominującą kończyną dolną wśród piłkarzy i piłkarek nożnych”.

Równorzędne wyróżnienia otrzymali:

– Łukasz Szuba, Aleksandra Krzemińska, Andrzej Czamara z Wyższej Szkoły Fizjoterapii we Wrocławiu za pracę: „Obiektywna ocena siły mięśni rotatorów stawu kolanowego pacjentów po endoskopowej rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego. Badanie pilotażowe”.

- Blanka Kaszuba, Monika Obirek ze Studenckiego Koła Naukowego Instytutu Fizjoterapii Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego za pracę: „Ocena równowagi zawodników Kadry Narodowej Juniorów i Młodzieżowców trenujących biegi na orientację”.
- Justyna Chmiel, Kamil Chołuj, Adam Fijewski, Piotr Majcher ze Studenckiego Koła Naukowego Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie za pracę: „Ocena poziomu sprawności fizycznej kobiet po 60. roku życia czynnie uprawiających aktywność ruchową z zastosowaniem testu Fullerton”.
- Natalia Mrozińska z SKN Fizjoterapii naszej Uczelni za pracę: „Zastosowanie wybranych metod fizjoterapii w leczeniu najczęstszych obrażeń u osób trenujących unihokej”.

Prezentowane podczas sympozjum prace były nagrywane przez przedstawiciela Portalu dla Fizjoterapeutów: fizjoterapiaonline.pl. Po autoryzacji będzie możliwość obejrzenia ich na tejże stronie.

Po wręczeniu nagród, Współprzewodnicząca Komitetu Organizacyjnego i Przewodnicząca SKN Fizjoterapii Anna Mosiołek

podziękowała wszystkim osobom, które uczestniczyły w sympozjum, a szczególnie tym, które przygotowały i zaprezentowały swoje prace, oraz pogratulowała udanych występów, które same w sobie są już nagrodą. Podziękowania zostały również skierowane do członków Rady Naukowej, Studenckiego Towarzystwa Naukowego WUM, Samorządu Studentów WUM oraz sponsorów nagród: firmy Habys, Centrum Rehabilitacji Kinezio, firmy International Publishing Service, firmy Accuro-Sumer, Agencji Wydawniczej Medsportpress, Fundacji Integracja oraz Wydawnictwa Medical Tribune Polska. Nie obyło się również bez podziękowań dla członków Komitetu Organizacyjnego sympozjum, a także osób, które pomagały Komitetowi. Dzięki ich pracy zarówno przed konferencją, jak i podczas samych obrad możliwe było sprawne i bezproblemowe współdziałanie wszystkich elementów organizacyjnych. Wszyscy uczestnicy konferencji zostali zaproszeni do udziału w Jubileuszowej – V Międzynarodowej Wiosnie z Fizjoterapią, która zaplanowana została na 15 kwietnia 2011 roku.

Po podziękowaniach przyszedł czas na zamknięcie sympozjum.

Kończąc to kolejne niezwykle udane spotkanie z „przyszłością polskiej fizjoterapii”, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego dr Dariusz Białoszewski raz jeszcze podziękował wszystkim za aktywny udział i ciekawe dyskusje. Oficjalnego zamknięcia sympozjum dokonał prof. Zbigniew Śliwiński, który pogratulował wspaniałego spotkania oraz jako Konsultant Krajowy w Dziedzinie Fizjoterapii podzielił się z zebranymi cennymi uwagami i spostrzeżeniami dotyczącymi aktualnej sytuacji fizjoterapeutów.

Konferencja, według zaproszonych gości, Rady Naukowej, a także uczestników stała w tym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, na wysokim poziomie, zarówno pod względem naukowym, jak i organizacyjnym. Dowodem tego mogą być pozytywne opinie i gratulacje zebrane bezpośrednio od uczestników oraz w wypełnianych przez nich ankietach ewaluacyjnych.

W imieniu Komitetu Organizacyjnego raz jeszcze chcielibyśmy podziękować wszystkim osobom za ich pomoc i życzliwość. Dziękujemy panu mgr Krzysztofowi Grzelce – Kierownikowi Centrum Dydaktycznego WUM i zespołowi pracowników Centrum za świetną atmosferę i jak zwykle udaną współpracę podczas organizacji sympozjum.

Już dziś serdecznie zapraszamy do udziału w Jubileuszowej V Międzynarodowej Wiosnie z Fizjoterapią!

**dr Dariusz Białoszewski¹,
Anna Mosiołek²**

¹Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Sympozjum „IV Wiosna z Fizjoterapią”, Opiekun SKN Fizjoterapii, p.o. Kierownika Zakładu Rehabilitacji OF II WL WUM

²Przewodnicząca SKN Fizjoterapii przy Zakładzie Rehabilitacji OF II WL WUM

Komitet Organizacyjny sympozjum

II Warszawskie Dni Nauki o Żywieniu Człowieka

Tematem II Warszawskich Dni Nauki o Żywieniu Człowieka, które odbyły się 21 kwietnia 2010 r. w Centrum Dydaktycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, było „Zapobieganie i leczenie zaburzeń odżywiania u dzieci i młodzieży”. Wydarzenie to zostało objęte patronatem JM Rektora prof. Marka Krawczyka.

Symposium otworzył Dziekan WNoZ prof. Zdzisław Wójcik

W ramach II Warszawskich Dni Nauki o Żywieniu Człowieka odbyły się: konferencja naukowa oraz wykłady edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz studentów Uniwersytetu Dziecięcego, przeprowadzone przez członków SKN Dietetyków.

Konferencję otworzył Dziekan Wydziału Nauki o Zdrowiu – prof. Zdzisław Wójcik. W imieniu JM Rektora głos zabrał Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. Sławomir Majewski, który pogratulował inicjatywy i sukcesu ubiegłorocznego spotkania. Podkreślił także jego znaczenie, stało się ono bowiem tradycją i podnosi rangę naukową Uczelni, „w naturę akademickości wpisany jest bowiem stały rozwój, badania i tworzenie nowych obszarów wiedzy”. Prof. Sławomir Majewski ciepłe słowa skierował do członków Komitetu Naukowego, zwłaszcza do stojącego na jego czele prof. Brunona Szczygła, jednego z twórców żywienia klinicznego w Polsce, który od wielu lat związany jest z WUM.

W trakcie 3 sesji pracownicy naukowcy reprezentujący najważniejsze krajowe uczelnie medyczne oraz instytucje zajmujące się tematyką żywienia człowieka, przedstawili łącznie 10 referatów i 17 plakatów. Wyróżniono następujące prace:

1. Lewandowska K., Czerwonogrodzka-Senczyna A., Sińska B., Majcher A. (Warszawski Uniwersytet Medyczny): „Indeks i ładunek glikemiczny diety a gospodarka węglowodanowa u dzieci i młodzieży z otyłością prostą”.
2. Kolarzyk E., Osowska K. (Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Krakowska Szkoła Promocji Zdrowia): „Prewencja wtórna w realizacji zasad prawidłowego żywienia osób z anoreksją nerwową po leczeniu szpitalnym”.
3. Mojska H., Żukowska K., Stoś K. (Instytut Żywności i Żywienia): „Ocena zawartości

izomerów trans kwasów tłuszczowych w preparatach do żywienia niemowląt”.

Podczas konferencji odbyła się również dyskusja z udziałem zaproszonych ekspertów. W ich gronie znaleźli się: prof. dr hab. Hanna Kunachowicz (Instytut Żywności i Żywienia, Zakład Żywienia Człowieka WUM), prof. dr hab. Hanna Szajewska (Klinika Pediatrii WUM), dr hab. Halina Weker (Instytut Matki i Dziecka, Zakład Żywienia Człowieka WUM), prof. dr hab. Mirosław Jarosz (Instytut Żywności i Żywienia), prof. dr hab. Andrzej Radzikowski (Klinika Gastroenterologii i Żywienia Dzieci WUM), prof. dr hab. Janusz Książyk (Klinika Pediatrii CZD). Przewodniczył jej prof. dr hab. Bruno Szczygieł.

*dr Aneta Czerwonogrodzka-Senczyna
Zakład Żywienia Człowieka WUM*

Uczestnicy II Warszawskich Dni Nauki o Żywieniu Człowieka

Z Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

22 marca 2010 roku

1. Wspomnienie o zmarłym prof. dr hab., Doktorze Honoris Causa Kazimierzu Ostrowskim.

Obrady posiedzenia Senatu rozpoczęły się chwilą wspomnień o zmarłym 9 stycznia 2010 r. w wieku 88 lat prof. dr hab., dr h. c. Kazimierzu Ostrowskim – Dyrektorem Instytutu Biostruktury w latach 1970-92 oraz Kierowniku Katedry i Zakładu Histologii i Embriologii w latach 1958-92, wielkiej postaci polskiej medycyny. Prof. Kazimierz Ostrowski uhonorowany został tytułem Doktora Honoris Causa naszej *Almae Matris* oraz Uniwersytetu w Orleanie we Francji.

Sylwetkę prof. dr hab. Kazimierza Ostrowskiego przedstawił prof. dr hab. Janusz Komender, były Kierownik Zakładu Transplantologii i Centralnego Banku Tkanek.

2. Gratulacje, nominacje.

JM Rektor wręczył akt mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Biochemii II WL prof. dr hab. Marii Kańskiej oraz złożył gratulacje dr Magdalenie Winiarskiej – adiunktowi w Zakładzie Immunologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – z okazji uzyskania nagrody Marszałka Województwa Mazowieckiego w konkursie „Innowator Mazowsza” w kategorii „Innowacyjny Młody Naukowiec”.

3. Opinia Senatu WUM dotycząca wniosków o przyznanie nagród Ministra Zdrowia za działalność naukową w 2009 r.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski o przyznanie nagród Ministra Zdrowia za działalność naukową – rekomendowane przez Senacką Komisję ds. Nauki (*patrz str. 17*).

4. Opinia Senatu dotycząca wniosków o przyznanie nagród Ministra Zdrowia za działalność dydaktyczną w 2009 r.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski o przyznanie nagród Ministra Zdrowia za działalność dydaktyczną – rekomendowane przez Senacką Komisję ds. Dydaktyki (*patrz str. 18*).

5. Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Oceny Profesorów za 2009 rok.

Senat przyjął jednogłośnie Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Oceny Profesorów za 2009 rok przedstawione przez prof. dr hab. Andrzeja Góreckiego – Przewodniczącego Komisji.

6. Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji Statutowej w roku 2009.

Senat przyjął jednogłośnie Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji Statutowej za 2009 r. przedstawione przez prof. dr hab. Marię Wąsik – Przewodniczącą Komisji.

7. Propozycja dokonania korekty brzmienia pkt 4 w § 13 załącznika nr 12 do Statutu WUM.

Senacka Komisja Statutowa na wniosek Dziekana I Wydziału Lekarskiego, zaproponowała dokonanie korekty brzmienia § 13 ust. 1 pkt 4 w załączniku nr 12 do Statutu WUM:

– §13 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) poprzez zamieszczenie w prasie codziennej o zasięgu ogólnokrajowym **lub** w Gazecie Lekarskiej w przypadku konkursów na stanowiska: ordynatora – kierownika kliniki

i ordynatora – kierownika oddziału klinicznego”.

Senat jednogłośnie przyjął przedstawioną zmianę w Statucie Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

8. Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadry w roku 2009.

Senat przyjął jednogłośnie Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadry w 2009 roku przedstawione przez prof. dr hab. Mirosława Dłużniewskiego – Przewodniczącą Komisji.

9. Sprawy I WL.

1) Senat uchylił uchwałę Rady I Wydziału Lekarskiego dotyczącą odmowy uznania dyplomu lekarza uzyskanego przez Pana Wiaczesława Switana w Winnickim Państwowym Uniwersytecie Medycznym – oddając sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Radę Wydziału.

2) Senat uchylił uchwałę Rady I WL dotyczącą odmowy uznania dyplomu lekarza uzyskanego przez Pana Andrzeja Suprona w Witebskiej Państwowej Akademii Medycznej – oddając sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Radę Wydziału.

10. Sprawy Centrum Kształcenia Podyplomowego.

Zmiany w programie studiów podyplomowych „Metodologia badań klinicznych” przedstawione przez prof. dr hab. Zbigniewa Gacionga – Dziekana Centrum Kształcenia Podyplomowego dotyczyły korekty w zakresie liczby godzin wykładów w ramach nauczanych przedmiotów.

Wnioski o Nagrodę Zespołową, rekomendowane przez Senacką Komisję ds. Nauki:

Lp.	Imię i nazwisko/Tytuł i stopień naukowy/Miejsce zatrudnienia	Za osiągnięcia
1.	1) Dr Katarzyna Bocian, dyplom (UW); 2) Lek. Jan Borysowski, 8%; 3) Mgr Piotr Wierzbicki, 28%; 4) Mgr Danuta Kłosowska, 1%; 5) Prof. Andrzej Górski, 5%; 6) Prof. Grażyna Korczak-Kowalska, 20%, (Zakład Immunologii Klinicznej I WL); 7) Prof. Janusz Wyzgał, 12% (Zakład Pielęgniarstwa Nefrologicznego WNoZ); 8) Agata Białoszewska, 1% (Zakład Histologii i Embriologii I WL); 9) Prof. Leszek Pączek, 5% (Klinika Immunologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych I WL)	Za pracę: „Rapamycin, unlike cyclosporine A, enhances suppressive functions of in vitro-induced CD4+CD258+Tregs”
2.	1) Dr Wojciech Glinkowski, 70% (Zakład Anatomii Prawidłowej i Klinicznej I WL); 2) Dr inż. Robert Sitnik, dyplom (Politechnika Warszawska); 3) Dr inż. Marcin Witkowski, dyplom (Politechnika Warszawska); 4) Mgr inż. Paweł Bolewicki, dyplom (Politechnika Warszawska); 5) Prof. Andrzej Górecki, 10% (Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu I WL)	Za pracę: „Method of pectus excavatum measurement based on structured light technique”
3.	1) Prof. Jerzy Szaflik, 30% (Katedra i Klinika Okulistyki II WL); 2) Prof. Jerzy Błasiak, dyplom (Uniwersytet Łódzki); 3) Dr hab. Jacek Szaflik, 25% (Katedra i Klinika Okulistyki II WL); 4) Dr hab. Katarzyna Woźniak, dyplom (Uniwersytet Łódzki); 5) Dr hab. Ireneusz Majsterek, 5% (Uniwersytet Medyczny w Łodzi); 6) Lek. Małgorzata Zaraś, dyplom; 7) Lek. Anna Borucka, dyplom (Szpital Okulistyczny w Warszawie); 8) Mgr Katarzyna Janik-Papis, dyplom (Uniwersytet Łódzki)	Za cykl prac poświęconych genetycznym uwarunkowaniom chorób okulistycznych

Wnioski o Nagrodę Indywidualną, rekomendowane przez Senacką Komisję ds. Nauki:

Lp.	Imię i nazwisko/Tytuł i stopień naukowy/Miejsce zatrudnienia	Za osiągnięcia
4.	Dr Marcin Czech (Zakład Farmakoekonomiki, Wydział Farmaceutyczny)	Za książkę: „Farmakoekonomika w opiece farmaceutycznej”
5.	Dr hab. Andrzej Horban (Klinika Chorób Zakaźnych Wieku Dorosłego II WL)	Za cykl prac poświęconych problemom oporności na leki antyretrowirusowe w leczeniu HIV/AIDS
6.	Prof. dr hab. Jan Pachecka (Katedra i Zakład Biochemii i Chemii Klinicznej, Wydział Farmaceutyczny)	Za całokształt dorobku naukowego, działalność dydaktyczną i organizacyjną w dziedzinie farmacji
7.	Dr hab. Grzegorz Nałęcz-Jawecki (Zakład Badania Środowiska, Wydział Farmaceutyczny)	Za pracę habilitacyjną: „Zastosowanie testów bioindykacyjnych do oceny ekotoksyczności wybranych leków”
8.	Dr hab. Krzysztof Morawski (Katedra i Klinika Otolaryngologii I WL)	Za pracę habilitacyjną: „Zastosowanie elektrokocholeografii transtympanalnej w monitorowaniu śródoperacyjnym słuchu podczas usuwania guza okolicy kąta mostowo-mózdkowego: eksperyment na zwierzętach i badania kliniczne”
9.	Dr hab. Stanisław Niemczyk (Katedra i Klinika Nefrologii, Dializoterapii i Chorób Wewnętrznych I WL)	Za pracę: „A super-agonist of hormone-releasing hormone causes rapid improvement of nutritional status in patients with chronic kidney disease”
10.	Dr hab. Piotr Radziszewski (Klinika Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej I WL)	Za cykl prac z dziedziny neurourologii

Wnioski o Nagrodę Zespołową, rekomendowane przez Senacką Komisję ds. Dydaktyki:

Lp.	Imię i nazwisko/Tytuł i stopień naukowy/Miejsce zatrudnienia	Za osiągnięcia
1.	prof. dr hab. n. med. Beata Śpiewankiewicz; prof. dr hab. n. med. Jerzy Stelmachów; prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Sawicki; dr hab. n. med. Krzysztof Cendrowski; dr n. med. Agnieszka Timorek-Lemieszczuk; dr n. med. Beata Osuch; dr n. med. Robert Piórkowski; prof. dr hab. n. med. Jolanta Kupryjańczyk; dr n. med. Bożena Czarkowska-Pączek	Za wydanie podręcznika „Powikłania pooperacyjne w ginekologii”
2.	prof. dr hab. n. med. Mirosław Dłużniewski; dr hab. n. med. Marek Kuch; dr n. med. Iwonna Grzywanowska-Łaniewska; dr n. med. Witold Pikto-Pietkiewicz; dr n. med. Joanna Syska-Sumińska	Za współautorstwo monografii „Nagła śmierć sercowa. Co lekarz praktyk wiedzieć powinien” (2 tomy)
3.	dr n. med. Tomasz Floriańczyk; dr hab. n. med., prof. nadzw. Bożena Werner; lek. Jacek Skindzielewski; lek. Piotr Wieniawski; lek. Piotr Skrzypczyk; dr hab. n. med. Małgorzata Pańczyk-Tomaszewska; lek. Iwona Bieroza; prof. dr hab. n. med. Maria Roszkowska-Blaim; dr n. med. Maria Hanna Książewska; dr hab. n. med. Anna Karolina Obuchowicz	Za współautorstwo monografii „Hypertension, Hereditary and Stroke”
4.	prof. dr hab. n. med. Leszek Pączek; dr n. med. Krzysztof Mucha; dr n. med. Bartosz Foroniewicz	Za redakcję i wydanie cyklu podręczników „Transplantologia Praktyczna”
5.	prof. dr hab. n. med. Ryszarda Chazan; prof. nadzw. dr hab. n. przyr. Hanna Grubek-Jaworska; dr hab. n. med. Joanna Domagała-Kulawik; dr n. med. Rafał Krenke; dr n. med. Andrzej Dąbrowski; dr n. med. Piotr Bielicki; dr n. med. Tadeusz Przybyłowski	Za współautorstwo książki „Choroby układu oddechowego w praktyce lekarza opieki podstawowej”

Wnioski o Nagrodę Indywidualną, rekomendowane przez Senacką Komisję ds. Dydaktyki:

Lp.	Imię i nazwisko/Tytuł i stopień naukowy/Miejsce zatrudnienia	Za osiągnięcia
6.	prof. dr hab. n. med. Wiesław Jakubowski	Za opracowanie podręcznika pt. „Klasyfikacja BIRADS w badaniach sonomammograficznych”
7.	prof. dr hab. n. med. Andrzej Kokoszka	Za opracowanie podręcznika „Wprowadzenie do terapii poznawczo-behawioralnej”

Senat jednogłośnie uchwalił zaproponowane zmiany.

Senat przyjął również korektę w programie Podyplomowych Studiów Koordynatorów Transplantacyjnych, polegającą na uwzględnieniu jednego wykładu na temat wskazań i kwalifikacji chorego do przeszczepiania trzustki.

11. Omówienie najważniejszych spraw bieżących Uczelni.

JM Rektor poinformował Senat o następujących sprawach:

– Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 2 lutego 2010 r. przyznane zostały środki

finansowe w wys. 2.490.000 zł na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji pod nazwą „Adaptacja i modernizacja Oddziału Otologii, Audiofonologii i Foniatrii z Pododdziałem Dziecięcym w celu dostosowania pomieszczeń klinicznych do realizacji projektów naukowych z zakresu otologii, otoneurologii i audiologii”, znajdującego się w budynku Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego, ul. Banacha 1a.

Realizację inwestycji i wykorzystanie przyznanej dotacji celowej zaplanowano na lata 2010-2011, z czego: w 2010 roku

w kwocie 1.000.000 zł; w 2011 r. – 1.490.000 zł.

Zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 5 marca 2010 roku pomiędzy Warszawskim Uniwersytetem Medycznym a Szpitalem Klinicznym przy ul. Banacha, Szpitalowi zostaje powierzone przygotowanie, przeprowadzenie, udzielenie zamówienia publicznego oraz pełnienie nadzoru nad realizacją zadania inwestycyjnego.

– W dniu 9 marca 2010 r. Komisja Europejska przesłała zarządowi projektu decyzji potwierdzającej przyznanie dofinansowania dla projektu CePT.

Komisja Europejska przesłaną decyzją potwierdza dofinansowanie na kwotę 91.437.659, 03 euro kosztów kwalifikowanych. Stanowi to 100% kwoty kosztów, na jakie został złożony wniosek o dofinansowanie. Całkowity koszt projektu CePT (koszty kwalifikowane i niekwalifikowane) wynosi 98.840.730, 53 euro.

W dniu 19 marca 2010 roku zostały przekazane przez WUM uwagi do projektu decyzji Komisji Europejskiej dotyczące jej treści.

– Ogólnopolska Akademska Platforma Medyczna – jako POLCRIN – przystąpiła do międzynarodowej inicjatywy: *European Clinical Research Infrastructures Network* (ECRIN) – Europejskiej Klinicznej i Naukowej Sieci Infrastrukturalnej. Decyzja w tej sprawie została oficjalnie przyjęta 25 stycznia 2010 r. podczas spotkania Network Committee.

Przystąpienie Polski do ECRIN przyczyni się do harmonizacji polskiego prawa z dyrektywami unijnymi, wdrożenia wspólnie wypracowanych zmian legislacyjnych oraz standardów postępowania w badaniach klinicznych, jak również nawiązywania współpracy przy realizacji międzynarodowych wielośrodkowych badań klinicznych z udziałem Polski.

Przygotowany zostanie aneks do Siódmego Programu Ramowego (FP7) wprowadzający poprawki do fazy przygotowawczej projektu ECRIN – PPI, w którym POLCRIN zostanie nowym partnerem. Udział i zaangażowanie POLCRIN-u w programie zostaną przedyskutowane podczas spotkania 12 kwietnia 2010 r.

– Została przygotowana dokumentacja budowlana i wykonawcza niezbędna do uzyskania pozwolenia na budowę Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnego. W dniu 10 marca 2010 roku nastąpiło otwarcie prze-

targu na wyłonienie wykonawcy inwestycji. Złożono 8 ofert.

Warszawski Uniwersytet Medyczny złożył pisma z prośbą o dofinansowanie inwestycji do Ministra Zdrowia Ewy Kopacz, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Barbary Kudryckiej oraz Wiceministra MNiSW Witolda Jurka, a także do Marszałka Województwa Mazowieckiego Adama Struzika.

Uczelnia otrzymała zaproszenie od Marszałka Województwa Mazowieckiego do złożenia

wniosku o włączenie budowy Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnego do Indykacyjnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych w Regionalnym Programie Operacyjnym – w terminie do 31 marca br.

12. Komunikaty i wolne wnioski.

JM Rektor przedstawił nowego Kwestora Uczelni – mgr Katarzynę Szczęśniak.

mgr Elwira Zielińska
Biuro Organizacyjne WUM

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

zaprasza na studia podyplomowe!

Prowadzimy studia podyplomowe:

- metodologia badań klinicznych
- medycyna ubezpieczeniowa i orzecznictwo
- zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacjach ochrony zdrowia
- zarządzanie projektami medycznymi
- prowadzenie działalności gospodarczej w opiece zdrowotnej
- zarządzanie spółką prawa handlowego ochrony zdrowia
- dietetyka w chorobach wewnętrznych i metabolicznych
- analityka medyczna
- koordynatorzy transplantacyjni
- zarządzanie finansami placówek służby zdrowia
- etyka praktyki lekarskiej i opieki medycznej

Kierunki psychologiczne i seksuologiczne:

- seksuologia kliniczna
- seksuologia sądowa
- edukacja seksualna
- psychologia kliniczna
- pomoc psychologiczna w medycynie

W przygotowaniu:

- medycyna estetyczna
- zagrożenia środowiskowe – znaczenie dla Zdrowia Publicznego
- marketing farmaceutyczny
- zarządzanie zakładem opieki zdrowotnej w procesie przekształceń

Serdecznie zapraszamy!

Studia podyplomowe są przeznaczone dla lekarzy, stomatologów, farmaceutów, pracowników zakładów opieki zdrowotnej i innych zainteresowanych.

Szczegółowe informacje są dostępne na stronie

<http://ckp.wum.edu.pl>

i w Dziekanacie Centrum Kształcenia Podyplomowego,
ul. Żwirki i Wigury 61,
Budynek Rektoratu, pok. 509,
02-091 Warszawa
tel.: (22) 57 20 510; 57 20 519
telefaks: (22) 57 20 511;
e-mail: ckp@wum.edu.pl

Pamięci Profesora Kazimierza Ostrowskiego

Człowiek wielkiego formatu, ikona, legenda naszej Uczelni – tak o Profesorze Kazimierzu Ostrowskim, wybitnym naukowcu, specjalście w zakresie histologii, biologii komórki i bankowania tkanek, wieloletnim kierowniku Instytutu Biostruktury w Warszawie, mówili uczestnicy sympozjum, które odbyło się 28 kwietnia w Collegium Anatomicum.

Słowo wstępne do uczestników sesji wygłosił Rektor prof. Marek Krawczyk

Spotkanie zostało zorganizowane przez Radę Naukową Centrum Biostruktury Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, a jego inicjatorami byli profesorowie Janusz Komender i Jacek Malejczyk – Dyrektor Centrum Biostruktury, Kierownik Katedry i Zakładu Histologii i Embriologii WUM. Ideą sympozjum było uczczenie pamięci zmarłego 9 stycznia br. Profesora Kazimierza Ostrowskiego – Doktora Honoris Causa naszej Uczelni z 2007 roku, wieloletniego pracownika Zakładu Histologii i Embriologii WUM, a także kierownika Instytutu Biostruktury (od czasu jego utworzenia w 1970 r. aż do roku 1992). Wspomnieniami o Panu Profesorze podzielili się członkowie społeczności akademickiej Uczelni, a także inni przedstawiciele środowiska naukowego, którzy mieli okazję z Nim pracować.

W sympozjum wziął udział JM Rektor prof. Marek Krawczyk,

który wygłosił słowo wstępne do uczestników spotkania.

– Profesor Kazimierz Ostrowski był ikoną naszego Uniwersytetu, postacią szczególną w historii *Almae Matris* – powiedział. – Nieczęsto bowiem zdarza się, aby macierzysta Uczelnia nadała swojemu pracownikowi tytuł Doktora Honorowego. Profesor Ostrowski był jednym z dziewięciu naukowców, którzy zostali uhonorowani w tak zaszczytny sposób.

Rektor prof. Marek Krawczyk podkreślił także, że Profesor Kazimierz Ostrowski był wzorem prawdziwego naukowca, bez reszty poświęcającego się swojej pracy: – Pracował 24 godziny na dobę. Można Go było zawsze spotkać w Zakładzie, zarówno rano, jak i w późnych godzinach wieczornych. Ta wyjątkowa pracowitość i niekwestionowany talent były źródłem Jego sukcesów zawodowych. Mimo niepodważalnych dokonań, pozostał jednak skromnym

i dobrym Człowiekiem; będziemy zawsze o Nim pamiętać. Udział w tym sympozjum jest hołdem, jaki władze Uczelni składają tej wybitnej Postaci.

Następnie do zebranych zwrócił się Dziekan I Wydziału Lekarskiego prof. Mirosław Wielgoś, mówiąc: – Profesor Kazimierz Ostrowski to człowiek-legenda i wielka duma naszego Wydziału. Wymagał zawsze wiele od innych, ale jeszcze więcej od siebie. Jednocześnie, jak zaznaczył już wcześniej Pan Rektor, nigdy nie dbał o promocję własnej osoby.

Swoimi wspomnieniami o Profesorze Kazimierzu Ostrowskim podzielił się także prof. Jean-Claude Czyba, wybitny histolog, członek Polskiej Akademii Nauk, Doktor Honoris Causa naszej Uczelni z 1984 roku. O wieloletniej współpracy z Bohaterem Sympozjum mówił również prof. Andrzej Górski, Wiceprezes PAN, Kierownik Zakładu Immunologii Klinicznej WUM.

– Nasza współpraca zaczęła się, kiedy byłem jeszcze studentem, i trwała przez 44 lata. Pan Profesor – lekarz, który poświęcił się naukom podstawowym – umiał wzbudzić w młodych ludziach zamiłowanie do swej dziedziny i tryskał entuzjazmem, którym potrafił zarażać innych.

Za jedno ze swych największych życiowych osiągnięć uznawał wykształcenie kilku pokoleń asystentów, docentów i profesorów. Niektórzy z nich uzyskali własne zakłady lub zostali kierownikami dużych instytutów badawczych w kraju, inni zrobili karierę zagranicą, stając

się profesorami i kierownikami zakładów lub laboratoriów badawczych. Nie sposób także wymienić całej rzeszy lekarzy, którzy – wykształceni w Zakładzie Histologii – objęli znaczące stanowiska w służbie zdrowia lub przemyśle farmaceutycznym.

Prof. Kazimierz Ostrowski był niekwestionowanym autorytetem w dziedzinie cytofizjologii i histologii, a także cenionym nauczycielem i wykładowcą w tym zakresie. O jego zasługach na tym polu powiedział prof. Jerzy Kawiak z Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN. Jak podkreślił, Profesor był autorem podręczników, które przez wiele lat stanowiły podstawowe źródło wiedzy dla studentów i lekarzy z całego kraju. Zainicjował m.in. wydanie podręcznika „Cytofizjologii”, był autorem „Embriologii człowieka”, która doczekała się kilku wznowień, a za swoje najważniejsze dzieło uznawał opublikowanie podręcznika „Histologii”, którego zakres znacznie przekracza program nauczania studentów.

Prof. Janusz Komender, Dziekan I Wydziału Lekarskiego w latach 1981-84, specjalista w dziedzinie transplantacji i konserwacji tkanek, który Profesora Kazimierza Ostrowskiego znał od 1952 roku, powiedział: – Do ostatnich miesięcy życia Profesor Ostrowski sprawiał wrażenie, że jest najmłodszy z nas wszystkich. Myślał zawsze szybciej niż Jego rozmówcy – ja sam miałem odczucie, że mogę tylko podążać za tokiem Jego myśli.

Profesor Krzysztof Włodarski z Zakładu Histologii i Embriologii omówił dorobek naukowy Profesora Ostrowskiego. Kierując się oddźwiękiem w świecie nauki, za najistotniejsze dokonania w tej dziedzinie sam Profesor uznawał: badania nad oddziaływaniem promieniowania jonizującego z minerałem zawartym w macierzy kości; badania nad mechanizmem indu-

Przebieg sesji moderował prof. Jacek Malejczyk – Kierownik Katedry i Zakładu Histologii i Embriologii WUM

owanej osteogenezy; opracowanie techniki ilościowego oznaczania niektórych enzymów przy użyciu nieodwracalnych znakowanych inhibitorów; prace nad ilościowymi technikami histochemicznymi oraz ilościową oceną obrazów mikroskopowych.

Następnie prof. Marek Jakóbski z Zakładu Immunologii WUM omówił wpływ Profesora Ostrowskiego na rozwój tej dziedziny wiedzy. Podsumowując swoje wystąpienie, powiedział: – Profesor Kazimierz Ostrowski był człowiekiem wielkiego formatu, który wierzył w potęgę i postęp nauki. Swoich uczniów i współpracowników motywował i inspirował do pracy, cenił i szanował ich wiedzę, ale potrafił także cieszyć się z ich osiągnięć i sukcesów. Odgradzał nas, jak mógł, od uciążliwości minionego systemu, umożliwiał karierę naukową i wyjazdy na stypendia.

Dr Waław Stachowicz z Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej opowiedział o swoich spotkaniach z Profesorem podczas ponadczterdziestoletniej znajomości, a dr hab. Artur Kamiński – Kierownik Zakładu Transplantologii WUM i Centralnego Banku Tkanek – omówił zasługi Profesora

ra dla utworzenia pierwszego w Polsce banku tkanek i powstania tego typu placówek w innych częściach kraju. Jak zaznaczył, niepodważalnym wkładem Profesora Ostrowskiego jest to, że Polska znajduje się dziś w światowej czołówce w zakresie bankowania tkanek.

Na zakończenie spotkania profesorowie Janusz Komender i Jacek Malejczyk podkreślili, że na ich ręce spłynęło wiele listów od przedstawicieli środowisk naukowych z całego świata, w których wyrażają oni swój szacunek i podziw dla dokonań Profesora Kazimierza Ostrowskiego. Zdradzili również plany dotyczące upamiętnienia tej wybitnej postaci polskiej medycyny. Jak powiedział prof. Malejczyk, w Bibliotece Centrum Biostruktury powstanie miejsce pamięci, gdzie zostaną zgromadzone pamiątki po Profesorze Ostrowskim, przekazane przez Jego Rodzinę. Na początku przyszłego roku planowane jest także odsłonięcie tablicy ku czci Pana Profesora. W planach jest ponadto wydanie specjalnego zeszycu poświęconego temu wybitnemu lekarzowi i uczonemu.

Redakcja „MDW”

Życiorys Profesora Kazimierza Ostrowskiego

Kazimierz Ludwik Ostrowski

urodził się 24 października 1921 roku we Lwowie, gdzie ukończył szkołę podstawową i w 1939 roku uzyskał świadectwo dojrzałości w liceum humanistycznym. W tym samym roku rozpoczął naukę w tamtejszym Państwowym Instytucie Medycznym¹. Po zajęciu miasta przez wojska niemieckie udał się do Warszawy w celu kontynuowania studiów, jednak warunki wojenne spowodowały, że czas okupacji zmuszony był spędzić jako korepetytor w majątku Wola Boglewska w powiecie grójeckim. Ostatecznie studia medyczne ukończył w 1949 roku na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego i od razu został powołany do czynnej służby wojskowej, z której to w stopniu majora lekarza zwolniono go w osiem lat później. Jeszcze na trzecim roku studiów rozpoczął pracę jako młodszy asystent w Zakładzie Histologii i Embriologii, pod kierunkiem profesora Juliusza Zweibauma². W ówczesnej opinii nauczyciela był *on powołanym w całym znaczeniu tego słowa do pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej i rokującym jak najlepsze nadzieje. [...] z umysłem lotnym, bardzo ruchliwym i żywym.*³

Tu też, w roku 1951, uzyskał tytuł doktora medycyny na podstawie rozprawy *Wpływ dużych dawek witaminy A na chondriom jelita myszy*⁴, której promotorem był właśnie profesor Zweibaum.

W 1955 r. powołano go na stanowisko docenta i już w 3 lata później objął kierownictwo Katedry i Zakładu Histologii i Embriologii, pełniąc tę funkcję do czasu przejścia na emeryturę. W roku 1965 został profesorem nadzwyczajnym, a w dziesięć lat później – zwyczajnym. W początku lat sześćdziesiątych dwudziestego wieku, przy współinicjatywie profesora Adama

Grucy, Kazimierz Ostrowski utworzył w swoim zakładzie pierwszy w Polsce bank tkanek⁵, w celu przygotowywania przeszczepów, a głównie tkanki kostnej, do zastosowania ich w operacjach ortopedycznych, noszący od 1963 roku nazwę Centralnego Banku Tkanek. W tym samym roku ukazała się także pierwsza monografia pod redakcją Ostrowskiego dotycząca tego tematu, a mianowicie *Przeszczepianie i konserwacja tkanek w klinice człowieka*.

Był to również czas intensywnych staży zagranicznych, jak chociażby w Karolinska Institute w Sztokholmie, kierowanym przez profesora Torbjörna Casperssona⁶, w State University of New York w Buffalo, gdzie pod okiem profesora Erica A. Barnarda brał udział w doświadczeniach nad histochemicznym oznaczaniem aktywności enzymatycznej tkanek przez stosowanie inhibitorów znakowanych radioizotopami. Odwiedził też między innymi The Wistar Institute of Anatomy and Biology w Filadelfii, którego dyrektorem był wówczas profesor Hilary Koprowski oraz profesora Jeana-Claude'a Czybę w Lyonie. Przez jakiś czas

przebywał także w Laboratory of Cytology and Experimental Histology Leiden University w Holandii u profesora Pietera J. Gaillarda, w Moskiewskim Instytucie Badań Mózgu⁷ oraz w tamtejszym banku tkanek.

Kiedy w roku 1970 władze Akademii Medycznej powołały w budynku *Anatomicum* przy ulicy Chałubińskiego Instytut Biostruktury, Kazimierz Ostrowski został jego pierwszym dyrektorem. Funkcję tę pełnił również do emerytury, godząc ją z kierowaniem zakładem, a także intensywną pracą naukową, dydaktyczną i społeczną. I tak, w latach 1977-1987, stał na czele programu resortowego *Badania efektów biologicznych i skuteczności klinicznej w leczeniu urazów przy pomocy przeszczepów biostatycznych i preparatów pochodzących z tkanek zwierzęcych*, którego wynikiem było przekazanie kilkudziesięciu tysięcy przeszczepów i opatrunków biologicznych do użytku szpitalnego. W roku 1988 został z kolei powołany na przewodniczącego Zespołu Specjalistycznego do spraw Pobierania i Przeszczepiania Tkanek i Narządów przy Ministrze Zdrowia, w siedem lat później przekształconego w Krajową Radę Transplantacyjną. Zakres zainteresowań naukowych Ostrowskiego obejmował początkowo histochemię ilościową, nowe metody utrwalania tkanek, liofilizację, indukcję heterotopową osteogenezy, zwłaszcza pod wpływem przeszczepiania niektórych nabłonków, a w szczególności przejściowego. Po utworzeniu banku tkanek zajął się również transplantologią doświadczalną, oceną reakcji węzłów limfatycznych, a także wpływem promieniowania jonizującego na tkanki zmineralizowane. Te ostatnie badania pozwoliły na wykrycie markera napromienionej kości przy

pomocy techniki elektronowego rezonansu paramagnetycznego, co dało początek możliwości śledzenia losów przeszczepionej tkanki. Okazało się również, że metoda ta znajduje swoje znakomite zastosowanie praktyczne w ocenie wielu szczątków kopalnych, co zostało użyte na przykład do analizy materiału pozyskanego ze stanowiska antropopaleontologicznego w Sardynii oraz do badania egzozkieletów mięczaków morskich, będąc w tym wypadku doskonałym miernikiem skażenia wód odpadami radioaktywnymi. Wykorzystanie technik autoradiograficznych pozwoliło z kolei na opracowanie metody ilościowego oznaczania niektórych enzymów przy użyciu nieodwracalnych znakowanych inhibitorów. Jego zasługą jest także wprowadzenie do technik histologicznych analizy dyfrakcyjnej obrazów, a następnie opracowywanie uzyskanych wyników analizą Fourierską i fraktalną oraz wreszcie ocenianie ich analizą dyskryminacyjną.

W roku 1992 profesor oficjalnie odszedł na emeryturę, jednak codziennie można Go było od godziny siódmej rano zastać w zakładowym gabinecie. Pisał, tworzył, nieustannie wykladał, chociażby osteologię na kursach specjalizacyjnych w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym imienia profesora Adama Grucy w Otwocku.

Jego dorobek naukowy obejmuje ponad trzysta publikacji naukowych, w tym kilkanaście książek, z których za najważniejszą można uznać podręcznik *Histologii*⁸, przeznaczony zarówno dla studentów, jak i lekarzy. Napisał też kilkakrotnie wydawaną *Embriologię człowieka*⁹, był współautorem *Embriologii ogólnej*¹⁰ oraz inicjatorem i redaktorem *Cytofizjologii*¹¹, której to obecne nauczanie jest również jego zasługą.

Aktywni naukowcy budują swój dorobek na trzech polach, a mianowicie na papierze, w ludziach i w ce-

*gle, czyli w organizacji tworzonych struktur, bez względu na to, czy są to budynki, formalne struktury organizacyjne, czy wyłącznie wirtualne zespoły ludzkie. W dorobku profesora Ostrowskiego te trzy obszary doskonale się przeplatają, uzupełniając się z bardzo szeroko prowadzoną działalnością dydaktyczną.*¹²

Kazimierz Ostrowski przez czterdzieści siedem lat prowadził wykłady i zajęcia ze studentami, wykształcił kilka pokoleń asystentów i docentów oraz wypromował dwudziestu profesorów.

*Niezwykle inteligentny, erudyta. Znakomity wykładowca, wymagający od studentów logicznego myślenia.*¹³

Był także chętnie zapraszany przez liczne ośrodki uniwersyteckie w kraju i za granicą, w tym w 1972 roku, jako *Royal Society Invited Professor* przez University of Cambridge, a w roku 2007 jako *visiting professor* przez Medical Faculty University of Sassari we Włoszech.

*Profesor Kazimierz Ostrowski uczynił przełom w charakterze dydaktyki. W klasyczną morfologiczną histologię tchnął życie i zorganizował nowoczesny ośrodek dydaktyczny. [...] Dzięki wrodzonej tolerancji i życzliwości skupił wokół siebie młodych naukowców – w tym studentów. W ten sposób powstała oryginalna szkoła badawcza Kazimierza Ostrowskiego. Choć nieoficjalna, szybko została powszechnie uznana w kraju i zagranicą.*¹⁴

Był członkiem komitetów wydawniczych licznych czasopism, jak między innymi *Somatic Cell Genetics*, *Clinical Orthopedics and Related Research* czy *Acta Histochemica*.

Był członkiem i członkiem honorowym wielu towarzystw naukowych, w tym w roku 1964 pełnił funkcję wiceprezidenta European Cell Biology Organization. W 1975 r. został członkiem-korespondentem Polskiej Akademii Nauk, a w roku 1989 – jej człon-

kiem rzeczywistym. W dziesięć lat później Polska Akademia Umiejętności przyjęła go również do swego grona. W roku 1996 stał się zaś członkiem honorowym European Association of Tissue Banks, którego był także jednym z założycieli.

Za swoją działalność został uhonorowany licznymi odznaczeniami, w tym między innymi w roku 1954 Złotym Krzyżem Zasługi, w 1969 roku Krzyżem Kawalerskim, a następnie – w roku 1984 – Oficerskim, w 2000 roku natomiast – Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

W roku 1982 został doktorem honoris causa Université d'Orléans we Francji.

12 lutego 2007 roku Akademia Medyczna w Warszawie na wniosek Rady I Wydziału Lekarskiego przyznała Kazimierzowi Ostrowskiemu zaszczytny tytuł doktora honoris causa. Uroczystość wręczenia dyplomu miała miejsce 29 czerwca 2007 roku w budynku Podchorążówki w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Laureat wygłosił wykład *Mundus vult decipi ergo decipiatur*, w którym wyraził między innymi swój stosunek do medycyny niekonwencjonalnej.

Kazimierz Ostrowski spędzał wolny czas uprawiając trzy białe sporty: tenis, żeglarstwo śródlądowe i narciarstwo. Z rakieta można go było więc spotkać na kortach niedalekiej warszawskiej Legii, żaglówką pływał po toni mazurskich jezior, a na nartach szusował ośnieżonymi zboczami Tatr lub francuskich Alp w miejscowości Courchevel.

Profesor kochał koty... za ich wyrażoną w miękkości i wdzięku... kotowatość. Przez długie dwadzieścia trzy lata towarzyszył mu ukochany kot Maćko, który później już tylko z portretu czuwał nad swoim panem w jego gabinecie.

dr Ewa Skrzypek-Fakhoury
Katedra i Zakład
Anatomii Patologicznej
Centrum Biostruktury WUM

Artykuł pochodzi z książki „Poczet Doktorów Honoris Causa”, aut. E. Skrzypek-Fakhoury. W-wa 2009.

Przypisy

- ¹ Lwowski Państwowy Instytut Medyczny imienia Iwana Franki – nazwę tę nadano Uniwersytetowi Jana Kazimierza (1919-1939) 8 stycznia 1940 roku. W tym też roku wydzielono z uczelni Wydział Lekarski, z którego utworzono odrębną uczelnię – Instytut Medyczny.
- ² Juliusz Zweibaum (1887-1959) – polski biolog i histolog; w latach 1945-1958 kierownik Zakładu Histologii i Embriologii początkowo Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, a następnie Akademii Medycznej; uznawany za twórcę pierwszej w Polsce hodowli tkanek *in vitro*. W 1955 r. pod jego redakcją został wydany obszerny, pierwszy taki podręcznik w języku polskim – *Histologia*.
- ³ Pismo profesora Juliusza Zweibauma do rektora Akademii Stomatologicznej z dnia 1 grudnia 1948 roku. Teczka z dokumentami Kazimierza Ostrowskiego z Archiwum WUM, nr 9396.
- ⁴ Ostrowski K.: *Wpływ dużych dawek witaminy A na chondriom jelita myszy*, *Folia Morphologica*, T. 3, 1952, nr 81.
- ⁵ W 1966 roku utworzono Zakład Konserwowania Tkanek i Narządów przy Katedrze Histologii i Embriologii. W roku 1970 został on przekształcony w odrębny Zakład Transplantologii i Centralny Bank Tkanek, w którym w 2004 roku Ministerstwo Zdrowia powołało Krajowe Centrum Bankowania Tkanek i Komórek.
- ⁶ Torbjörn Oskar Caspersson (1910-1997) – szwedzki cytolog i genetyk; między innymi kon-

struktor mikrospektrofotometru, umożliwiającego dokładną ocenę zawartości kwasów nukleinowych w różnych częściach komórki.

- ⁷ Ros.: Институт Мозга – Московский Институт Бадан Мозгу Вłodzimierza I. Lenina, a obecnie Instytut Mózgu Ludzkiego Rosyjskiej Akademii Nauk.
- ⁸ *Histologia*, pod red. K. Ostrowskiego, Warszawa 1988, 1995.
- ⁹ Ostrowski K.: *Embriologia człowieka*, Warszawa 1982, 1985, 1988.
- ¹⁰ Ostrowski K., Krassowski T.: *Embriologia ogólna*, Warszawa 1969.
- ¹¹ *Cytofizjologia*, pod redakcją K. Ostrowskiego i J. Kawiaka, wydanie I-VI, ostatnie: Warszawa 1990.
- ¹² Witt M.: *Opinia o dorobku naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym prof. dr hab. med. Kazimierza Ostrowskiego* [w:] Materiały dotyczące Kazimierza Ostrowskiego ze zbiorów Archiwum WUM, nienumerowane.
- ¹³ Borowicz J.: *Moi Profesorowie* (część druga), Puls 2008, nr 11, s. 38.
- ¹⁴ Orłowski T.: *Laudacja Profesora Kazimierza Ostrowskiego, Promotio Doctorum Honoris Causa*, zbiorowe, Warszawa 2009, s. 50.
- ¹⁵ Society of the Hungarian Anatomists, Histologists and Embriologists; Gesellschaft für Histochemie; Polskie Towarzystwo Histochemików i Cytochemików; Polskie Towarzystwo Transplantacyjne.

Bibliografia

1. Borowicz Jerzy: *Moi Profesorowie* (część druga), Puls 2008, nr 11, s. 37-38.
2. *Dzieje I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie (1809-2006)*, pod re-

dakcją Marka Krawczyka, t. II, Lublin 2008.

3. Gocławska-Dziedzic Anna: *Przeszczep w walce z kalectwem*, Medycyna-Dydaktyka-Wychowanie. Kwartalnik Akademii Medycznej w Warszawie, vol. XXV, 2003, nr 5, s. 7-8.
4. Gwarek Karolina: *Świat chce być oszukiwany – rozmowa z prof. Kazimierzem Ostrowskim, doktorem honoris causa warszawskiej Akademii Medycznej*, Medycyna-Dydaktyka-Wychowanie. Z Życia Akademii Medycznej w Warszawie, R. XXXIX, 2007, nr 6, s. 8-9.
5. Komender Janusz: *Bankowanie tkanek w Polsce (1963-2003)*, Medycyna-Dydaktyka-Wychowanie. Kwartalnik Akademii Medycznej w Warszawie, vol. XXV, 2003, nr 5, s. 9-11.
6. *Kto jest kim w polskiej medycynie? Informator biograficzny*, Warszawa 1987, s. 493.
7. Materiały dotyczące prof. dr hab. Kazimierza Ostrowskiego ze zbiorów Archiwum Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, nienumerowane.
8. Ostrowski Kazimierz: *Umowa o współpracy naukowej pomiędzy Instytutem Wistara w Filadelfii a Instytutem Biostruktury Akademii Medycznej*, Medycyna-Dydaktyka-Wychowanie, Kwartalnik Akademii Medycznej w Warszawie, R. VII, Warszawa 1975, nr 1, s. 40-42.
9. *Promotio Doctorum Honoris Causa*, zbiorowe, Warszawa 2007.
10. *Współcześni uczeni polscy. Słownik biograficzny*, t. III, Warszawa 2000, s. 389-390.
11. *Wystąpienie Dziekana I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie Prof. dr hab. n. med. Marka Krawczyka*, Medycyna-Dydaktyka-Wychowanie. Z Życia Akademii Medycznej w Warszawie, R. XXXIX, 2007, nr 6, s. 6-7.

Zastosowanie elementów choreoterapii w dydaktyce zajęć ruchowych studentów Oddziału Fizjoterapii II Wydziału Lekarskiego WUM

Elements of choreotherapy in Courses in Motor Skills for students
of the Department of Physiotherapy, 2nd Medical Faculty, Medical University of Warsaw

mgr Krystyna Kasperska, dr Dariusz Białoszewski
Zakład Rehabilitacji Oddziału Fizjoterapii,
II Wydział Lekarski, Warszawski Uniwersytet Medyczny

*„Ciało jest fizycznym aspektem osobowości, a ruch czyni tę osobowość widzialną”
M. Starks Whitehouse /pionierka Metody Ruchu Autentycznego/*

Streszczenie

W procesie edukacyjnym studenci Oddziału Fizjoterapii II Wydziału Lekarskiego WUM są na zajęciach związanych z nauczaniem ruchu wdrażani do samokształcenia, poszerzania wiedzy o nowe metody i zagadnienia z zakresu leczenia ruchem oraz poznawania nowych form ćwiczeń i sposobów zwiększania aktywności ruchowej.

Aby przybliżyć studentom możliwości oddziaływania ruchu związanego z muzyką w leczeniu zaburzeń psychomotorycznych pacjentów, w różnych grupach wiekowych i o różnych schorzeniach, stosujemy w dydaktyce nauczania i uczenia się ruchu elementy choreoterapii. Jest to metoda, która umożliwia zwiększenie fizycznej i psychicznej integracji pacjenta.

Jak wielką rolę odgrywa terapia poprzez ruch, muzykę i taniec w procesie rehabilitacji pacjentów, powinien wiedzieć każdy fizjoterapeuta, aby poszerzając swą wiedzę w tym zakresie, mógł wykorzystać jej walory w praktyce. O tym mówi niniejsza praca.

Słowa kluczowe: *ruch, muzyka, rytm, dotyk, energia, przestrzeń.*

Summary

Classes in the methodology of teaching motor skills for students at the Department of Physiotherapy, 2nd Medical Faculty, Medical University of Warsaw include teaching students to learn on their own, broaden their knowledge by learning about new methods and topics in movement therapy and learning new forms of exercise and techniques for increasing patients' motor activity.

In order to acquaint students with the possibilities of using movement associated with music in the treatment of psychomotor disorders of patients from different age groups and suffering from various conditions, we use elements of choreotherapy during course in teaching and learning movement. This method serves to improve patients' physical and psychological integration.

Every physiotherapist ought to be aware of the importance of movement, music and dance therapy in rehabilitation so that, by broadening his/her knowledge in this field, he/she could use its values in practice. That is the topic of this paper.

Key words: *movement, music, rhythm, touch, energy, space.*

Kształcenie rehabilitanta wszechstronnego, łączącego w swojej pracy zarówno biologiczne, psychiczne, jak i społeczne aspekty zdrowia wymaga przekazywania studentom nie tylko wiedzy specjalistycznej, lecz także wiedzy z dziedziny medycyny, pedagogiki, psychologii, metodyki ruchu oraz innych nauk społecznych.

Współczesny fizjoterapeuta powinien zdobyć wszechstronne umiejętności pracy z pacjentami, aby nie tylko usprawniać ich ciało, ale również kształtować ich stany emocjonalne.

Jan Tylka, specjalista psychologii oraz psychosomatyki klinicznej, podkreśla, jak ważną rzeczą jest

psychosomatyczna jedność człowieka. „Umysł i ciało, psychika z całym bogactwem przeżyć powinny być postrzegane jako nierozdzielnie ze sobą złączone, współdziałające i wzajemnie wpływające na siebie”. (1) Zwraca również uwagę, jak ważna jest walka ze stresem, który powoduje napięcia mięśniowe wewnątrz organizmu i jest przyczyną wielu chorób. Napięcia mięśniowe i psychiczne powodowane nierozładowanymi emocjami nadają ciału sztywność, niwelują elastyczność mięśni, wywołują bóle i stany lęku. Jedną z metod walki ze stresem, zaburzeniami psychosomatycznymi i innymi pokrewnymi schorzeniami, która polega na wykorzystaniu ruchu jako procesu zwiększającego

szającego fizyczną i psychiczną integrację pacjenta, jest choreoterapia.

Jest to metoda należąca do szerokiego nurtu terapii przez sztukę (arteterapii). Wywodzi się z muzykoterapii i zajmuje się leczniczymi właściwościami ruchu związanego z muzyką. Bazuje ona na założeniu, że ruch wywołany muzyką odzwierciedla indywidualny sposób myślenia i przeżywania emocji.

Metoda ta umożliwia oddziaływanie na psychikę pacjentów poprzez muzykę, rytm, ruch, taniec i kontakt z ludźmi. Ułatwia im poznanie siebie i swoich emocji. Dlatego tak ważnym elementem choreoterapii jest praca w grupie, która „inspiruje, wspiera, daje poczucie bezpieczeństwa, ale też bardzo szybko konfrontuje nas z wzorcami emocjonalnymi naszych zachowań, co może czasem być trudne, ale też stanowi nieocenioną sposobność do rozwoju”. (2)

W choreoterapii stosuje się ćwiczenia i zabawy muzyczno-ruchowe, taniec naturalny, ekspresyjny, twórczy, czyli improwizacje ruchowe do wybranej muzyki. Wykorzystuje się również tańce etniczne, regionalne, tańce w kręgu, korowodach oraz relaksacje. Elementy takich technik choreoterapii w prowadzeniu zajęć z pacjentami powinni poznać przyszli fizjoterapeuci.

Ruch i taniec nie musi być doskonały i piękny. Nie są tu ważne technika i umiejętności, gdyż nie ma tutaj nauki sekwencji tanecznych, ale najważniejszy jest spontaniczny ruch ciała, wyrażający osobowość danego pacjenta. Tak rozumiany taniec przywraca radość życia, napawa optymizmem oraz zwiększa samoakceptację. Wyzwala nieskrępowaną ekspresję, usuwa wszelkie napięcia i blokady w ciele, niwelując przy tym stres. Ważny jest zapał i energia ćwiczących, co sprawia, że takie zajęcia są niepowtarzalne, a przez to ciekawe.

Walory tańca, ćwiczeń i zabaw muzyczno-ruchowych w terapii zdobywają coraz większe uznanie wśród specjalistów różnych dziedzin medycyny, dostrzegających ogromne znaczenie tańca i muzyki dla pełnego zdrowia człowieka. Terapia tańcem zalecana jest m.in. dla pacjentów z zaburzeniami emocjonalnymi, z dolegliwościami fizycznymi, wymagającymi długotrwałej rehabilitacji, inwalidów, osób niepełnosprawnych, z reumatoidalnym zapaleniem stawów, z zespołem Downa, z chorobą Alzheimera i Parkinsona, dla osób cierpiących na depresję, nerwicę, schizofrenię oraz z zaburzeniami przewodu pokarmowego. Może pomóc także osobom starszym oraz kobietom po mastektomii. Wskazana jest również w leczeniu dzieci nadpobudliwych.

W Polsce terapia tańcem i ruchem związanym z muzyką jest relatywnie nowym kierunkiem. Pierwszą osobą, która wykazała kliniczne znaczenie choreoterapii, była Zofia Aleszko. Prowadziła ona w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie

badania dotyczące zastosowania choreoterapii u studentów nerwicowych. (3, 4) W 2001 roku, w Poznaniu, powstało Polskie Stowarzyszenie Choreoterapii oraz Polski Instytut Psychoterapii Tańcem i Ruchem w Warszawie (Instytut DMT – *Dance Movement Therapy*). (5) Zajmują się one podyplomowym szkoleniem w tej dziedzinie.

Wdrażanie studentów do zdobywania umiejętności w zastosowaniu muzycznych form ruchu w pracy z pacjentami mobilizuje ich do kreatywności w tym zakresie, jak też umożliwia dostrzeganie ogromnej roli muzyki w życiu osób niepełnosprawnych. Rytm, melodia i dynamika muzyki wpływają na emocjonalną sferę człowieka, mogą pobudzać, mobilizować, uspokajać bądź rozluźniać napięcia psychofizyczne. Zajęcia o charakterze muzyczno-ruchowym mają znaczny wpływ na osobowość ćwiczących. Rozwijają ich doznania duchowe, wrażliwość emocjonalną, przeciwdziałają uczuciu nieśmiałości, sprzyjają wyrobieniu pewności siebie i zwiększają zainteresowanie ćwiczeniami. Ćwiczenia takie zawierają elementy usprawniające, rozwijają równowagę i koordynację ruchową, wyrabiają szybszą orientację, umiejętność koncentracji, przeciwdziałają znużeniu oraz usprawniają procesy myślenia. Przynoszą odczucie radości i odprężenia. Umożliwiają też lepsze przystosowanie i działanie ze współpartnerem lub grupą (Ryc. 1).

Rytm pobudza do ruchu. Dzięki niemu można ten ruch kontrolować i stymulować. Pozwala łatwiej wyczuć odcinki czasowe i dostosować ćwiczenia do muzyki. Działa na „zmysły, wyobraźnię, zaspakaja potrzeby ruchowe człowieka, wywołuje emocje i dostarcza swoim odbiorcom wielu estetycznych wrażeń”. (2) Pomaga również w utrzymaniu dyscypliny ćwiczących oraz ułatwia prowadzenie zajęć. Ruch wykonywany przy muzyce mobilizuje do jego obszerności, dokładności wykonania i większego wysiłku fizycznego, gdyż w mniejszym stopniu odczuwane jest zmęczenie.

Głównym celem zajęć, opracowywanych przez studentów dla pacjentów w różnych grupach wiekowych i o różnych schorzeniach, jest pobudzenie takich sfer aktywności, jak: ruchowa, twórcza, niewerbalna (gesty, mimika), umiejętność doboru i manipulacji odpowiednimi przyborami. Zastosowanie przyborów niekonwencjonalnych – szalów, apaszek, chust, wstążek, papierowych wachlarzy, kolorowych baloników, folii malarskiej, aluminiowej, kółeczek, butelek plastikowych itp., a do wytwarzania dźwięków, akcentowania, wystukiwania i podkreślania rytmu muzycznego – gazet, pudełeczek z groszkiem jako grzechotek, gwizdków, piszczałek, przyborów kuchennych (pokrywki, łyżki, metalowe kubki) itp. ożywia zajęcia, wzbogaca zasób ćwiczeń i zabaw muzyczno-ruchowych, zwiększa aktywność, pobu-

Ryc. 1. Zajęcia choreoterapii w Zakładzie Rehabilitacji Oddziału Fizjoterapii II Wydziału Lekarskiego WUM

Ryc. 2. Przygotowanie do zajęć choreoterapii, widoczne różne przybory do zajęć – na zdj. studenci I roku

dza wyobraźnię, ambicję oraz wyzwala kreatywność w tańcu (Ryc. 2).

Mimo niewątpliwych walorów muzyki połączonej z ruchem, istotną sprawą jest umiejętny jej dobór oraz dopasowanie różnych metod i technik muzyczno-ruchowych do wieku, a także rodzaju i stopnia niesprawności pacjentów. Muzyka powinna być różnorodna, gdyż narzuca rodzaj ekspresji. Fragmenty szybkie powinny przeplatać się z wolnymi, dając ćwiczącym możliwość odpoczynku i wyciszenia. Wpływa to na odpowiedni poziom zajęć oraz zadowolenie ćwiczących.

Przygotowanie takich zajęć daje studentom nieograniczone możliwości czerpania inspiracji z różnych technik ruchu, tańca i form gimnastycznych. Pomocne w tym mogą być zabawy i ćwiczenia muzyczno-ruchowe prowadzone znanymi metodami, rozwijającymi twórczą aktywność. Do nich należą m.in.:

- **metody twórczej ekspresji ruchowej** (metoda C. Orffa; R. Labana, A. i M. Kniessów). Cechą charakterystyczną jest w nich improwizacja, indywidualna interpretacja muzyki, rytmu i sposobów użycia przyboru; dużo elastyczności, płynności i swobody ruchu;
- **metoda Batti Straussa**. Polega na wykorzystywaniu elementów ruchu, tańca, gestów, śpiewu, gry na prostych instrumentach, stwarza możliwość zabawy z muzyką. Stosowany jest tutaj każdy rodzaj muzyki, od klasycznej po rozrywkową;
- **rytmika E.J. Dalcroza**. Był on jednym z pierwszych pedagogów, którzy zwrócili uwagę na potrzebę nauczania całościowego. W tej metodzie angażowane są intelekt, psychika i ciało. Podstawę jej stanowi improwizacja gestów połączona z dźwiękami (klaskanie, tupanie, pstrykanie), jak również instrumenty perkusyjne;
- **Metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne**. Jest naturalną metodą w pracy z dziećmi nie-

pełnosprawnymi. Dzieci poprzez zabawę w parach uczą się posługiwać ciałem i kontrolować je na wiele różnych sposobów, nabywają umiejętności związanych z opanowaniem różnych elementów ruchu, które mogą być zastosowane w wielu zadaniach fizycznych. Rozwija się osobowość dzieci, które stają się bardziej pewne swoich możliwości, wykorzystują własną inwencję, uczą się wrażliwości na potrzeby i uczucia innych. Uczą się komunikować z innymi, stosując „język ciała” i „język ruchu”, co w przypadku dzieci z zaburzoną mową jest bardzo istotne;

- **taniec wyzwolony Isadory Duncan**. Cechuje go prostota, swoboda ciała i naturalność ruchów. Oparty na zasadzie, że swobodne ciało może wyrazić prostymi naturalnymi ruchami wszystkie uczucia i przeżycia. Uzewnętrznienie w tańcu za pomocą rytmu i symboliki ukrytych emocji daje szansę na późniejsze ich kontrolowanie;
- **Metoda Ruchu Autentycznego Mary Whitehouse**. Jest praktykowana na świecie jako forma medytacji, w celu zwiększenia świadomości i otworzenia się na swoją kreatywność i proces twórczy. Odnajdując w ten sposób swój naturalny ruch, swoje „własne ja” w tańcu, można doświadczyć spokoju i radości, jakie niesie ze sobą akceptowanie i wyrażanie samego siebie. Taniec daje możliwość odkrycia siebie z nowej, nieznannej dotąd strony. (6, 7, 8, 9)

Metody te różnią się od siebie, ale również mają wiele wspólnych elementów. Ich twórcy proponują wykorzystanie naturalnej potrzeby ruchu i kreatywnych możliwości każdego człowieka. Przedstawione metody usprawniają motorykę ciała poprzez spontaniczne wyrażanie muzyki ruchem. Pozwalają przeżywać zadowolenie, radość, rozładować nadmiar energii i wyciszyć nagromadzone emocje. W swobodnym komunikowaniu się z grupą pozwalają również nawiązać i pogłębić stosunki międzyludzkie, uwalniając wewnętrzne napięcia.

W procesie nauczania i uczenia się metodyki ruchu niezmiernie istotną sprawą jest zainspirowanie studentów nie tylko do poznania powyższych metod, ale również rozwijania umiejętności odpowiedniego ich doboru, modyfikacji i dostosowania do warunków dydaktycznych (celu, zadań, odpowiedniego programu, schorzeń pacjentów), jak też organizacyjnych. Ważne jest uświadomienie studentom, że stosowanie takich metod pozwala nie tylko uatrakcyjnić zajęcia czy wyzwolić u ćwiczących większe zainteresowanie podejmowaną działalnością ruchową, ale przede wszystkim dotrzeć do ich sfery psychicznej. Pozwala na ekspresję, odprężenie, dostarcza ćwiczącym spontanicznych sposobów wyrażania siebie i swoich odczuć, zdobywania nowych doświadczeń, jak również rozwijania inwencji twórczej i pozytywnych relacji interpersonalnych (10).

Ucząc się elementów choreoterapii i rozumiejąc jej ideę, absolwenci kierunku fizjoterapia naszego Uniwersytetu będą mogli poszerzać wiedzę w zakresie tej dziedziny, aby w pełni wykorzystać zasady terapeutyczne w swojej pracy. Powinni umieć wspierać, zachęcać i pomagać zrozumieć znaczenie doświad-

czanych przeżyć. Kształcenie ustawiczne jest bowiem istotne nie tylko dla doskonalenia zawodowego, lecz także dla wzbogacania własnej osobowości.

Piśmiennictwo

1. Tylka J.: Poradź sobie ze stresem. Wiedza i Życie, Prószyński Media sp. z o.o. Warszawa 1996;9:32-35.
2. Stadnicka J.: Terapia muzyką, ruchem, mową. WSiP, W-wa 1998.
3. Aleszko Z.: Próba zastosowania choreoterapii u studentów nerwicowych. Praca doktorska. AWE, W-wa 1979.
4. Aleszko Z.: Miejsce choreoterapii w rehabilitacji psychomotorycznej młodzieży nerwicowej. Psychiatria Polska 1972;T. VI:345-348.
5. <http://www.instytutdmt.pl/>
6. Kot T.: Zajęcia pozalekcyjne i terapia zajęciowa z osobami o obniżonej sprawności umysłowej. APS, W-wa 2002.
7. Zasada E.: Tańcz na zdrowie – Choreoterapia. Magazyn Zdrowy Styl 2006;44:17-19.
8. Kania M.: Taniec w życiu człowieka. Lider 2005;171:19-21.
9. Bogdanowicz M.: Metoda Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu rozwoju dziecka. WSiP, W-wa 1997.
10. Wojtuń-Sikora B.: Znaczenie tańca i form muzyczno-ruchowych. CKPiDN Mielec. Zesz. naucz. 2006;6:45-48.

Obrony prac doktorskich

I Wydział Lekarski

29 kwietnia 2010 roku

godz. 10³⁰

lek. Wojciech Pięta „Przydatność nowego współczynnika endometrialno-mięśniowego w wykrywaniu patologii błony śluzowej macicy u kobiet w okresie peri- i postmenopauzy”

promotor: prof. dr hab. Stanisław Radowicki
recenzenci: prof. dr hab. Marek Spaczyński
prof. dr hab. Andrzej Staszewski

godz. 12⁰⁰

lek. Elżbieta Nowacka „Analiza czynników anestezyjologicznych wpływających na czas gotowości operacyjnej do pilnego cięcia cesarskiego”

promotor: prof. dr hab. Ewa Mayzner-Zawadzka
recenzenci: dr hab. Grażyna Durek, prof. nadzw. AM we Wrocławiu
prof. dr hab. Mirosław Wielgoś

godz. 13³⁰

lek. Dorota Bartoszek „Próba współczesnej klasyfikacji nieżytów naczyń ruchowych nosa w oparciu o najnowsze badania immunologiczne, cytologiczne i rynomanometryczne”

promotor: prof. dr hab. Edward Zawisza
recenzenci: prof. dr hab. Michał Pirożyński
prof. dr hab. Kazimierz Niemczyk

Obrony prac doktorskich

I Wydział Lekarski

29 kwietnia 2010 roku

godz. 15⁰⁰

lek. Agnieszka Szmigielska „Nosicielstwo nosogardłowe *Streptococcus pneumoniae* u małych dzieci z zespołem nerczycowym”

promotor: prof. dr hab. Maria Roszkowska-Blaim
recenzenci: prof. dr hab. Maria Małgorzata Zajączkowska
prof. dr hab. Marek Kulus

II Wydział Lekarski

20 kwietnia 2010 roku

godz. 12⁰⁰

lek. Maciej Jędrzejczyk „Ocena przydatności ultrasonograficznego obrazowania trójwymiarowego (3D) i ultrasonograficznych środków kontrastujących (UŚK) II – generacji w diagnostyce naczynek wątroby”

promotor: prof. dr hab. Wiesław Jakubowski
recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Polański
prof. dr hab. Paweł Wieczorek

godz. 13⁰⁰

lek. Małgorzata Polańska „Czynniki wpływające na bezpośredni wynik leczenia chorych z nowotworem jelita grubego w materiale Kliniki”

promotor: prof. dr hab. Piotr Andziak
recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Noszczyk
prof. dr hab. Zygmunt Mackiewicz

godz. 14⁰⁰

lek. Anna Skłodowska „Wiktor Feliks Szokalski (1811-1891) – człowiek zasługi niepospolitej – życie i działalność naukowa i społeczna”

promotor: prof. dr hab. Jerzy Szaflik
recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Śródka
prof. dr hab. Tadeusz Kęcik

Prace doktorskie I Wydziału Lekarskiego znajdują się do wglądu w Bibliotece Głównej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego przy ul. Oczki 1 w Warszawie, a II Wydziału Lekarskiego – w Dziekanacie Wydziału.

Choroby układu oddechowego są najczęstszymi schorzeniami wieku dziecięcego. Dlatego umiejętność ich prawidłowego rozpoznania i leczenia jest niezbędna w codziennej pracy lekarzy wielu specjalności.

Książka „Choroby układu oddechowego u dzieci” pod red. prof. Marka Kulusa w kompleksowy sposób omawia różnorodne aspekty chorób układu oddechowego u dzieci. Czytelnik znajdzie tu nie tylko dane na temat poszczególnych jednostek chorobowych, ale także wybrane zagadnienia dotyczące rozwoju układu oddechowego, metod diagnostycznych oraz leków stosowanych w terapii chorób układu oddechowego. Obok częstych i szeroko omawianych w literaturze chorób, takich jak astma czy zapalenie płuc, przedstawiono inne bardzo istotne, choć

Choroby układu oddechowego u dzieci

RED. MAREK KULUS. WOLTERS KLUWER POLSKA SP. Z O. O., W-WA 2010.

rzadsze schorzenia, takie jak wady rozwojowe układu oddechowego, gruźlica czy choroby śródmiąższowe płuc. Rozdział omawiający odrębności badań obrazowych u dzieci oraz bogata dokumentacja radiologiczna są cennym uzupełnieniem poruszanych tematów.

Książka przeznaczona jest dla studentów medycyny, lekarzy pediatrów, lekarzy medycyny rodzinnej oraz lekarzy specjalizujących się w chorobach płuc.

Poniżej przedstawiamy fragmenty recenzji tej publikacji, autorstwa prof. Andrzeja Radzikowskiego z Kliniki Gastroenterologii i Żywienia Dzieci I Katedry Pediatrii WUM:

„Doczekaliśmy się nowoczesnego, zwartej podręcznikowego opracowania dotyczącego diagnostyki i terapii ostrych i przewlekłych schorzeń układu oddechowego. Autorami poszczególnych rozdziałów są adiunkci i asystenci Kliniki Pneumonologii i Alergologii Wieku Dziecięcego kierowanej przez redaktora opracowania. Dlatego podręcznik reprezentuje określoną, wiodącą w Polsce, szkołę pulmonologiczną i alergologiczną.

Prawie wszyscy autorzy są tylko nauczycielami akademickimi,

ale doświadczonymi, uznanymi przez kolegów i poszukiwanymi przez pacjentów praktykami. Pierwsze dwa rozdziały traktujące o rozwoju układu oddechowego i mechanizmów odpornościowych oraz o symptomatologii schorzeń układu oddechowego są kluczem do zrozumienia patofizjologii poszczególnych schorzeń, a także tłumaczą taki, a nie inny ich obraz kliniczny.

Rozdział dot. chorób opłucnej – co jest specjalnością kliniki – jest opracowany szeroko i wyczerpująco przez najlepszych polskich ekspertów w tej dziedzinie, podobnie i „astmologia”, traktująca o najważniejszej przewlekłej chorobie układu oddechowego u dzieci. Także rozdział dotyczący gruźlicy jest opracowany nowocześnie i szeroko, zgodnie z ostatnimi wytycznymi diagnostyki i leczenia tej choroby.

Podręcznik, wydany w twardej okładce, charakteryzuje się pięknymi oryginalnymi rycinami, kolorowymi algorytmami i przejrzystymi tabelami, co stanowi o jego nowoczesności.

Jako lekarz-praktyk pragnę mieć tę książkę w swojej podręcznej bibliotece, a jako nauczyciel będę korzystał ze świetnych rycin, algorytmów i schematów”.

Uruchomienie ośrodka Home Monitoringu

W I Katedrze i Klinice Kardiologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego rozpoczęła działalność ośrodek Home Monitoringu, który za pomocą sieci telefonicznej kontroluje pacjentów z implantowanymi stymulatorami serca i kardiowerterami-defibrylatorami.

Zastosowany system pozwala na ocenę skuteczności stymulacji, stanu elektrod, żywotności baterii oraz wielu innych parametrów pracy wszczepionego urządzenia. Prowadzenie Home Monitoringu jest nieodłącznym elementem opieki nad pacjentami, którym wszczepia się najnowocześniejsze urządzenia stosowane w elektroterapii serca. W dniu 31 marca taką opie-

ką ośrodka objęto pierwszych pacjentów. Po stosownym przeszkoleniu przekazano im aparaturę, która w ustalonym terminie będzie łączyć się bezprzewodowo z implantowanym urządzeniem i przysyłać dane z układu stymulującego do centralnego serwera za pośrednictwem sieci telefonicznej. O takiej transmisji lekarz zostanie poinformowany za pomocą wiadomości SMS.

W dniu 1 kwietnia hospitalizowanemu w Klinice Kardiologii pacjentowi z ciężką pozawałową niewydolnością serca implantowano stymulator serca z funkcją resynchronizacji serca i kardiovertera-defibrylatora – obecnie najbardziej zaawansowane urządzenie, umożliwiające terapie antyarytmiczne i leczenie niewydolności serca. Urządzenie ma pełną możliwość transmisji danych z domu pacjenta i monitorowania zarówno funkcji urządzenia, jak i stanu hemodynamicznego i obecności zaburzeń rytmu u pacjenta.

Stworzenie pracowni *Home Monitoringu* jest elementem realizacji projektu KARDIONET, którego celem jest poprawa jakości usług medycznych dzięki zastosowaniu najnowszych osiągnięć informatycznych w kardiologii. Projekt jest realizowany we współpracy partnerskiej zespołów z Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW, I Katedry i Kliniki Kardiologii oraz Zakładu Informatyki Medycznej i Telemedycyny WUM, a także partnera norweskiego – firmy Trollhetta AS.

mgr Anna Lisicka, BliP WUM

Doktorantka WUM stypendystką Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej

Mgr inż. Angelika Szokalska z Zakładu Immunologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego została laureatką XVIII edycji programu START, realizowanego przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej.

Program START jest adresowany do młodych badaczy, którzy rozpoczynają karierę naukową, ale już mogą wykazać się sukcesami w swojej dziedzinie. Stypendia są wyrazem uznania dla ich dotychczasowych osiągnięć i zachętą do

dalszego rozwoju poprzez umożliwienie laureatom pełnego poświęcenia się pracy badawczej.

O stypendia mogą ubiegać się młodzi uczeni, którzy nie ukończyli 30 lat (w roku składania wniosku), są pracownikami lub doktorantami w szkole wyższej bądź innej krajowej instytucji, do której celów statutowych należy prowadzenie badań naukowych, oraz mają dorobek udokumentowany publikacjami w uznanych czasopismach naukowych.

W tym roku zwycięzcami XVIII edycji programu START zostało 159 naukowców. 24 kwietnia na Zamku Królewskim w Warszawie odbyła się gala wręczenia dyplomów laureatom. Dodatkowo każdy z nich otrzyma stypendium w wysokości 24 tysięcy złotych.

Gratulując obecnym na uroczystości stypendystom, prof. Maciej Żylicz, prezes Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, zachęcał ich do twórczego myślenia i odwagi w podejmowaniu wyzwań badawczych, a także – do dzielenia się swoją wiedzą z innymi:

– Albert Einstein przypomniał nam kiedyś: *największym ryzykiem dla nauki jest niepodejmowanie ryzyka*. Pamiętajmy jednak, że każde prawdziwe odkrycie naukowe jest jednocześnie aktem niszczenia starego porządku. Dlatego uczyony powinien posiadać też poczucie odpowiedzialności zawodowej i etycznej. Działanie, dzięki któremu przekraczamy granice poznania, jest czymś fascynującym. Wiem, że poznaliście już to uczucie. (...) Pójdźcie, proszę, do swoich dawnych szkół, do liceów, które kończyliście i porozmawiajcie z młodymi uczniami o tym, co robicie, o waszych odkryciach naukowych, o wyzwaniach, które stoją dziś przed nauką. Niech Wasza fascynacja nauką stanie się także ich fascynacją – dodał na zakończenie prof. Maciej Żylicz.

Źródło: <http://www.fnpp.org.pl/>

Nagrody dla studentów WUM

W kwietniu br. troje studentów I Wydziału Lekarskiego WUM zdobyło pierwsze miejsce w konkursie, który odbył się w ramach XV Ogólnopolskiej Konferencji SKN-ów we Wrocławiu. W tym samym miesiącu studentka II roku fizjoterapii Anna Kostrubała została laureatką konkursu naukowego zorganizowanego podczas sympozjum telemedycznego w Luksemburgu.

Studenci I WL – Barbara Bukowicka, Anna Olszewska i Rami Abi Akar – zostali wyróżnieni za pracę *Zespół poreperfuzyjny (PRS) w ortotopowym przeszczepianiu wątroby (OLTx) – charakterystyka i wpływ na powikłania i przeżycie krótkoterminowe*. Była to jedna z 24 prac zgłoszonych do konkursu, który odbył się w ramach Sesji Zabiegowej podczas XV Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych we Wrocławiu, w dniach 9 i 10 kwietnia br. Laureaci są członkami SKN przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby WUM, którego opiekunem jest dr Piotr Smoter.

Również w kwietniu pierwszą nagrodę za najlepszą prezentację podczas sesji „ISfTeH Students Videoconference Session” zdobyła studentka II Wydziału Lekarskiego Anna Kostrubała. Konkurs odbył się w ramach Konferencji Międzynarodowego Towarzystwa Telemedycyny i eZdrowia Med@Tel 2010 w dniach 14-16 kwietnia w Luksemburgu. Laureatka przedstawiła pracę *YouTube Clips for Remotely Mentored Hip Osteoarthritis Telerehabilitation. Preliminary study*. Badania w niej przedstawione powstały w ramach europejskiego projektu CLEAR, realizowanego w Katedrze i Klinice Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu, kierowanej przez prof. Andrzeja Góreckiego. **(BliP)**

Wieczór charytatywny w Domu Medyka

27 kwietnia w Sali Balowej Domu Medyka odbył się koncert muzyki rozrywkowej wszechczasów „Yesterday” i premiera spektaklu „Z pamiętnika młodej lekarki”. Artystycznemu wydarzeniu przyświecał szczytny cel – zbierano pieniądze na leczenie Anny Masło, absolwentki Wydziału Farmaceutycznego WUM.

Atrakcją wieczoru był występ Chóru Akademickiego WUM oraz spektakl w wykonaniu aktorów z Towarzystwa Artystycznego Medyków „TAM”. Nagrodą dla wykonawców były gromkie brawa i kwiaty od publiczności

Gościnnie progi Domu Medyka odwiedzili (obok rzeszy studentów) przedstawiciele władz Uczelni: Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych prof. Marek Kulus, Dziekan I Wydziału Lekarskiego prof. Mirosław Wielgoś, Kanclerz mgr Małgorzata Kozłowska oraz Kwestor mgr Katarzyna Szczeńiak. W koncercie uczestniczył także Miłosz Bembinow – kompozytor Hymnu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Zaproszenie przyjęła ponadto Anna Masło, na której leczenie zbierano fundusze.

Ania ma 26 lat, w 2008 roku ukończyła Wydział Farmaceutyczny naszej Uczelni. Rok temu wykryto u niej rzadką chorobę nowotworową (rak kory nadnerczy), której możliwości leczenia w Polsce są ograniczone. Jeden z ośrodków medycznych zagrani-

ca zgodził się na przeprowadzenie konsultacji i, być może, na dalsze leczenie, koszty okazały się jednak bardzo wysokie. Środki na pomoc Ani zbiera Dolnośląska Fundacja Rozwoju Ochrony Zdrowia – szersze informacje na ten temat można znaleźć na stronie: <http://www.maslaczek.pl/index.htm>.

W programie imprezy charytatywnej w Domu Medyka znalazł się koncert Chóru Akademickiego WUM pod dyrekcją Daniela Synowca oraz premiera spektaklu w wykonaniu aktorów z Towarzystwa Artystycznego Medyków „TAM”. Uczestnicy wysłuchali utworów z wielu epok, od madygałów śpiewanych w małym, 8-osobowym składzie, poprzez

chóralne aranżacje polskich pieśni ludowych, na opracowaniach standardów muzyki rozrywkowej, takich jak „Fever”, „Moon River” czy „Yesterday”, skończywszy. Listę utworów zamknął Hymn Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Następnie zebrani obejrzeli spektakl „Z pamiętnika młodej lekarki”, na podstawie popularnego słuchowiska radiowego autorstwa Ewy Szumańskiej. Występy artystów zakończyły gromkie brawa i kwiaty wręczone młodym wykonawcom.

Redakcja „MDW”

Źródła: www.wum.edu.pl, „Galen” 2010;2:20